

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
171. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi július 30

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helyiségekben, ahol kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Mult és jelen

A parlamentben szó lesz majd a választási visszaélésekről. Megkérdezik majd a kormányt, ez volt-e a tiszta választás, amit hirdettek? A pártjában valamennyien olyanok vannak-e, akik valóban a nép akaratából jutottak mandátumhoz, vagy olyanok is vannak, akik brutális erőszak, gonosz megtévesztés, vagy éppen hivatalos hatalommal való visszaélés jutottatott hozzá?

Addig is meg kell kérdeznünk a miniszterelnök úrtól, hogyan egyeztetheti össze a maga és pártja és Gyulafehérvár elveivel a hamisságnak és terrornak ama gyalázatos tényeit, melyek a székelyföldi választások során a Magyar Párt jelöltjeivel, az ő választóikkal, az igazi többségükkel szemben szégyenletes módon elkövettek?

A nemzetipárt valamikor a magyar választások állítólagos büneiben találta meg nemzeti küzdelme erkölcsi okát és jogát, az itatás, a csendőrszuroty, a hatósági presszió, a vesztegetés rendszerében és módszereiben. Azt mondta, hogy a román nép szavát elnyomják s a milliók vágya, akarata, igazsága e miatt nem juthat érvényre. Nos, nem győtri a büntudat a miniszterelnök urat, hogy most a saját pártbívei, a saját közgei ezzel az általa annyira inkriminált rend- és módszerrel fojtották meg a magyar nép szavát, akaratát?

Ami a választások előtt s ami a községek és városok szenátorválasztása során történt, a saját létük alapját rázta meg. A titkos, a szabad választás lényegén és formáján halálos sebet ütöttek. Ez az a csöppnyi méreg, amely a szervezetbe jutva, menthetetlenül öl. Ha a nemzeti pártzspárt ezt a választási terrort őszintén, bünbánóan, az elégtétel és jóvátétel teljességével nem dezavualja, minden időkre eljártozta intakságát. Akkor csak egyvel szaporítja ama tényezőket, melyek ellenmondó jelszópolitikájukkal nem az ország javára, hanem kárára, sőt veszedelmére dolgoznak.

Gyorsan! Gyorsan! Gyorsan!

Az igazságügyminiszter felhívta a bíróságok vezetőit, gyorsítsák meg amaz ügyek tárgyalásait, melyekben közhivatalok vezetői és tisztviselői vádlottakul szerepelnek. Indoklás: az ítéletek ítéltnapig való kitolása megrendíti az igazságszolgáltatás tekintélyét.

A körrendelet nagyon helyes és a szó legáltalálabb értelmében időszerű. A korrupciót ugyanis semmisen táplálja inkább, mint az a tudat, hogy egyhamar nem lesz számonkérés s mire odáig elérkeznek, amnesztia, kormányváltozás, vagy egyéb deus ex machina végleg elmosza a bűnt.

A visszaélések végnélküli sorozatán végigtekintve, nem nehéz visszakövetkeztetni, hogy micsoda purifikáló erő lett volna abban, ha a bütlén tisztviselőre, mindjárt büntetése első percében könyörtelenül lesújt a megtorlás, ha a hatalmas állami apparátus minden rosszban sántikáló közege látja, hogy állásával, a maga és családja egzisztenciájával játszik, ha csaló, lop, zsarol, baksist fogad el, vagy éppen megvesztegetti magát.

A közpénzek tolvajainak törvénytelenül szerzett vagyonáról is hoztak törvényt, de a végrehajtásáról szó sincs s megindultak vizsgálatok előkelő funkcionáriusok, sőt államtitkárok, miniszterek ellen is, de valahogy valamennyi nagy ügy elsikkadt a hivatalos eljárás laza homokjában, néhol iszapjában.

S miután addig minden jóra való törek-

Nincs megállás a diktatura útján

Izgalmas botrány a német birodalmi tanács szerdai ülésén

Az elcsapott porosz kormány tagjait a birodalmi gyűlésből is kiutasította a diktatura

Berlin, július 28.

A német diktatura nyílegyenesen halad a maga útján előre. A porosz kormány tagjait eltávolították, a szociáldemokrata porosz közhivatalnokokat kidobálák állásaikból, a baloldali lapokat betiltották, s megjelenésüket s statáriális rendelkezések visszavonása után sem engedélyezték.

Most újból erőszakhoz nyult a diktatura, hogy az eltávolított porosz kormány alól az utolsó talpalattnyi helyet is kírantsa. Az eltávolított Braun-féle szocialista porosz kabinetnek még egészen a tegnapi napig megvolt az a vigasztalása, hogy Poroszországot képviselheték a birodalmi tanácsban. Papen birodalmi biztos azonban szerdán gondoskodott arról, hogy ennek ne sokáig örülhessenek a Braun-kormány tagjai.

Szerdán arról értesítette őket, hogy megfosztja őket attól a joguktól is, hogy a birodalmi tanácsban Poroszországot képviselhessék s ezt a tisztelet Bracht dr. kinevezett porosz belügyminiszterre ruházta át.

Ezzel az intézkedéssel a diktatura ismét elébe vágott a lipcei közigazgatási bíróság végleges döntésének. A volt porosz kormány tagjai ugyanis nemcsak azt kérték a lipcei állambíróságtól, hogy döntson a birodalmi biztos kinevezésének alkotmányossága felől, hanem azt is követelték, hogy a diktátor által kinevezett porosz miniszterek ne képviselhessék Poroszországot a birodalmi tanácsban. Papen azonban nem várta be a lipcei döntést, amelyet most már az ősz előtt nem is igen lehet remélni, miután Bumke dr., a bíróság elnöke már megkezdte nyári szabadságát.

A német politikai pártok, különösen a baloldaliak nagy megdöbbenéssel fogadták a diktatura legújabb rendelkezését és a porosz kormány tagjainak kiutasítását a birodalmi tanácsból úgy fogják fele, hogy most már ennek a fontos államszervnek alkotmányos összetétele így munkássága is veszélyben forog.

Botrány a birodalmi tanács szerdai ülésén.

Ilyen előzmények után, ideges hangulatban ült össze a német birodalmi tanács a Reichstag épületében. A tanács tagjai között rendkívül nagy feltűnést keltett, hogy Poroszország képviselőtében az elcsapott Braun-kormány egyik minisztere, Hirt Péter jelent meg.

Amint a birodalmi tanács tagjai együtt voltak. Gayl birodalmi belügyminiszter kijelentette, hogy az ülést mindaddig

vés hiába, valameddig a bűnnek szabad atyja van, vagy legalább is kilátása rá, hogy befolyás, összeköttetés, pártérdek, vagy panama eltakarja vagy éppen el is tünteti, minden komoly kormányakciónak a közélet radikális megtisztításával kell kezdődnie.

Potarca rendeletét tehát ebből a szempontból kedvező jelnek tekintjük; de vajjon lesz-e elég akarata, erélye és felelősségérzete a kormánynak, hogy érvényt szerezzen a becsületes szándékának?

nem kezdi meg, amíg Hirt nem távozik. Hirt erőlesen tiltakozott a kiutasítás ellen, de ekkor Gayl kijelentette, hogy ha Hirt azonnal nem hagyja el a termet, akkor erőszakkal fogja kivezetetni. — Hirt újból tiltakozott, leszögzve, hogy ő jogszerűen képviselte Poroszországot a birodalmi tanácsban. Tiltakozása után önként távozott.

A birodalmi tanács tagjai között a jelenet leírhatatlan izgalmat okozott. Az egyes német államok képviselői azonnal tiltakoztak Gayl eljárása ellen, amely nemcsak alkotmányellenes volt, hanem a Reichstag házszabályait is sértette. A birodalmi gyűlés épületében ugyanis Gayl belügyminiszternek nem volt joga intézkedni, mert ez a jog egyedül a parlament elnökét illeti meg.

HUGENBERG AGGODALMAI

Hugenberg levelet intézett Papen birodalmi kancellárhoz s abban leszögezte aggodalmait.

Hugenberg levelében leszögezi, hogy hiva a parlamentárizmusnak, de a nemzeti mozgalomért is érzi a felelősséget. Eppen ezért a német nemzeti párt nevében a Papen-kormány két intézkedését kénytelen megbírálni. Ezek a következők: a jul. 14-én kiadott szükségrendeletet és a lausannei egyezményt. Igaz ugyan, hogy amikor a német állampénztár kiürült és Németország fizetésképtelen lett, Brüning kancellár levonta a konzekvenciákat és távozott, a német nemzeti párt azonban helyteleníti, hogy a pénzügyi problémákat most is ugyanolyan szellemben fogják fel. Legsürgősebb intézkedés az adósságok alapvető rendezése volna,

anélkül azonban, hogy a magántartozások kérdésebe az állam beleavatkoznék. Ilyenértelmű intézkedéssel elhárítható volna a lausannei egyezményvel összefüggő veszedelem is.

Papen nyomban válaszolt Hugenbergnek s kifejtette, hogy az építő munkát csak akkor kezdheti meg, ha a birodalom eddigi cselekedeteivel lezárta a vitát a kül- és belpolitikai vitákban. Magától értetődik, hogy a kormány programjában igen fontos szerepet játszik a külső és belső adósságok rendezése s a birodalmi kormány már huzamosabb idő óta foglalkozik is a probléma megoldásával.

HITLERNEK GYŐZNI KELL!

A nemzeti szocialisták szerdán este Grünwaldban propagandagyűlést tartottak. Ezen Hitler is résztvett. A gyűlés szónokai rámutattak arra, hogy a német nép előtt pillanatnyilag nincsen irány, amely felé bizalommal haladhatna. Viszont most kell éreznie saját bőrén az elmúlt 14 esztendő politikai felfogásának eredményét. Ezért kell a július 31-iki választáson Hitler kezébe helyezni a hatalmat.

A nemzeti szocialisták nem forradalmárok.

Gayl báró, birodalmi belügyminiszter Sauerweinnek, a híres francia publicistának nyilatkozatot adott, amely a Temps hasábjain jelent meg.

A birodalmi belügyminiszter leszögezte, hogy a nemzet szocialisták nem forradalmárok. Németországban ezidőszent csak egy forradalmi párt van s ez a kommunista párt.

Zárgondnokkal súlyosbitva kezdte meg aradi szezóját Janovics Jenő szintársulata

Arad, július hó 28.

A sikerekben gazdag brassói vendégszereplés után Janovics Jenő dr. társulata Aradon is megkezdte nyári játékszezóját. Az aradi szezon azonban meglehetősen vizgasztalan kilátások között indult.

A szerda esti előadáson a színház pénztárában a bíróság végzése közetkeztében zárgondnok foglalt helyet és a be-

Ahoz, hogy egy ilyen kezdés őszintésé-
gében és hatásában s ami fő, a sikerében
bizzunk, ahhoz elsősorban az kell, hogy a
kormány kiméletlenül áldozza fel a saját
embereit is, akik bűnöztek s azok bírói
számonkérését is azzal a catói szigorral
szorgalmazza, mint a más kormányok s
más pártok korrump, panamás alakjait.

A kormány igazságérzete és önmagával
szemben is tanusítandó szigora meg fog-
ja gyorsítani a törvénykezés tempóját és
módszerét is.

vétel egy részét lefoglalta. Ennek megér-
téséhez a következőkets zükséges tudni:

Az aradi koncesszió elnyerésekor Jano-
vics dr. az aradi társulat régi igazgató-
ját, Szendrey Mihályt havi 12 ezer lej
fizetéssel szerződtette. Ezt az összeget
azonban csak az utolsó hónapra fizette
ki, a többire pedig váltókat adott. Ezeket
a váltókat Zeiner dr. aradi ügyvéd
leszámította és a lejáratkor prezentálta
Janovics igazgatónak, aki azonban a
fizetést megtagadta. Zeiner dr. erre a
bírószághoz fordult és zárgondnok kikül-
dését kérte.

Az első este, Zilahy Lajos „Tűzmadár”
c. premiérijével, anyagiakban gyengén
sikerült, mert a színházi pénztár mind-
össze 3500 lejt vett be, amiből a zárgond-
nok a törvényesen megítélt részt lefog-
lalta.

Érdekes, hogy az aradi interimár bi-
zottság szerdai ülésén az aradi színház
koncesszióját a jövő évre ismét Szendrey
Mihálynak adta ki.

Lengyelország kereskedelmi szerződést is köt a Szovjettel

Varsó, július 28.

A Lengyelország és Oroszország közti létrejött megemlékezési szerződéssel kapcsolatban a lapok azt jelentik, hogy Varsó pénzügyi és kereskedelmi köreiben annak a szükségét hangsúlyozták, hogy Lengyelország kereskedelmi szerződést is kössön Oroszországgal.

Feljelentés a kontár fogászok ellen

Arad, július 28.

Az aradi vizsgázott fogászok bünyvadi feljelentést tettek az ottani ügyészségen, 55 kontár fogász ellen, akik a külvárosokban, mint képzett fogorvosok szerepelnek, holott semmiféle képzettséggel nem rendelkeznek s a hisztérien közönséget olcsó árakkal megtevesztik. A fogorvosok sérelme presztizsvédelmi és egzisztenciális célzattal. Az ügyészség megindította a vizsgálatot ebben az ügyben.

Boila Zakariás csomót keres az Averescu-jelen

Csikszereda, július 28.

Köztudomású, hogy a képviselőválasztások alkalmával a kormány paktumos listája teljes egészében kibukott Csikme gyében. A harmadik képviselőiséget az Averescu-párt kapta. Ebbe sehog sem akar belenyugodni Boila Zakariás kormánypárti képviselőjelölt. Mindenképpen a választás megsemmisítését akarja kérészkolni. Első ízben azzal akart peticionálni, hogy a magyar párt revízióval izgatta a népet s csak így sikerült abszolút többséget kapnia. Ujabb megmondolta a dolgot s más indokot keresett. — Beszámoltunk mi is arról, hogy az Averescu-párt választási jele szabálytalan volt. A csillag középső szára sokkal rövidebb lett szabva, mint a többi. Tiszán a magyarpárti szavazók megtevesztésére épült fel a turpiság s amint az eredmény mutatja, nem hiába, mert Averescu embere mandátumhoz jutott. Most Boila ezt a szabálytalanságot akarja felhasználni. — Nincs kizárva, hogy a nemzeti-paraszt-pártból álló képviselőház meg fogja semmisíteni a választást, de ahogy a székely tömegeket ismerjük, ebből egy csepp hasznuk sem lesz.

Bennrekedtek a páncél-szekrényben a szakértők

Stockholm, július 28.

Az öngyilkos Kreuger Ivar gyufakirály palotájában napok óta angol könyvszakértők végzik a hivatalos könyvek felülvizsgálását. Két ilyen könyvszakértőnek kellemetlen kalandban volt része tegnap délután.

A gyufapalota páncéltérképében felnyitottak egy safe-t, amelybe bementek, majd egy pillanatban a safe ajtaja hatalmas zajjal becsapódott. Az egyik szakértő ugyanis, anélkül, hogy észrevette volna, megnyomott egy gombot, amely az ajtót szabályozta. Szerencsére a figyelő nyílson jött be annyi levegő, hogy a két ember meg ne fulladjon.

Segélykiáltásaik és dörömbölésük nem hallatszott ki a safeból, már-már azt hitték, hogy el vannak veszve, azonban a kinnlevők észrevették, hogy a két ember hiányzik, keresésükre indultak, eljutottak a safehoz is és megpróbálták azt kinyitni, de minden igyekezetük eredménytelen maradt. Lakatost hívtak, aki három órán keresztül dolgozott az ajtó kinyitására, majd pótkulcsok segítségével sikerült azt kinyitani és az ijedségtől, levegőtlen-ségtől szinte elalélt embereket megmen-tették.

Meghalt Ferenc József leánya, Gizella főhercegnő

München, július 28.

Szerdán 76 éves korában meghalt Münchenben Gizella főhercegnő, Lipót bajor herceg özvegye, aki I. Ferenc József leánya volt. Gizella főhercegnőnek négy gyermeke volt: Erzsébet, Augustia hercegnők, Konrad herceg és végül György herceg, aki most a római Szent Péter-templomban teljesít papi szolgál-

latot.

Gizella Lujza Mária 1856. július 12-én született Luxemburgban. Nevét ama kegyeletos emlékre való tekintettel kapta, hogy az első magyar király felesége, Gizella szintén bajor hercegnő volt, mint Gizella anyja, Erzsébet királyné. 1873. április 20-án férjhez ment Lipót bajor herceghez.

Ismét nyelvvizsgára utasították a felekezeti tanítókat

Brassó, július 28.

Ama rengeteg sok rossz között, amely a levitézlett Jorgakormány intézkedéseit jellemezte, akadt valami jó is. Mégpedig azon a területen, ahol az egymást követő kormányok szokás szerint tulcicáltak egymást a drákói intézkedések tekintetében. Minden évben román nyelv vizsgára utasították a kisebbségi felekezetek tanítóit és tanárait. És aki az ilyen nyelvvizsgának nevezett szekuráturát nem állotta ki, azt néhány hónap múlva, esetleg a következő nyári vakációban újból berendelték tanfolyamra és a legtöbb esetben újból elbuktatták. Jorga közköztudott miniszter ezt a rendszert azzal enyhítette, hogy a román nyelvtanfolyamokon el-

bukott felekezeti tanítóknak megengedte a tanítást az elemi iskolák első és második osztályában, miután ott még a növények anyanyelvén folyik a tanítás.

A Vajda-kormány közoktatásiügyi minisztere ezt a rendszert megszüntette. A napokban kiadott 85.215 sz. rendeletével a Jorga-féle rendelet hatályon kívül helyezte és újból vizsgára utasította a felekezeti tanítókat. Ez a rendelkezés természetesen rendkívül súlyosan érinti a felekezeti tanítókat, akik anyagiak hiányában képtelenek eleget tenni ennek a rendelkezésnek. Helyénvaló volna, ha a magyarpárt parlamenti képviselői magukéva tennék a felekezeti tanítók aggasztó problémáját.

Álarcos rablók meggyilkoltak és kiraboltak egy gazdag szász gazdát

Medgyes, július 28.

Borzalmas rablógyilkosság történt tegnap éjszaka a Medgyes melletti Baráthely (Brateiu) községben. Hat, álarcos ellátott rabló az éj folyamán betört Neckel Stefan dúsgazdag szász földbirtokoshoz.

Neckel a zajra felébredt és kiment, hogy utánanézzon a zaj okának. A rablók Neckelt fejszéssel darabokra vágták, s majd az ágyban fekvő feleségét fojtogatták, aki a támadás következtében elájult. A rablók azt hitték, hogy

az asszony is meghalt. Erre a szobában levő Wertheim kasszárt törték fel és onnan 85 ezer lejt ezres bankjegyekben és cca 30 ezer lejt ércpénzben raboltak el.

Az éj folyamán bejöttek Medgyesre és Helwig autótulajdonost zörgettek fel, hogy vigye őket Szebenbe. Helwignek gyanus volt a magas és alacsony idegen, akik azt mondták, hogy még két társuk az országúton várja őket, és a rendőrségre ment. Közben az idegenek eltűntek. A csendőrség és rendőrség lázasan nyomoz. Az izgalom úgy Medgyesén, mint Baráthelyen nagy.

Veszedelemesen csuszik ki a föld a székelyek lába alól

Másfélév alatt kétezer hold került román kézre

Csikszereda, július 28.

Az elképzelhetetlenül nagy és speciális székely nyomorúságnak veszedelmes árnyalatai most kezdenek a maguk megdöbbentő nagyságában kibontakozni. Köztudomású, hogy az általános gazdasági pangás következtében leállottak a fűrészgárak. A székely csak innen juthatott pénzhez, mert gazdasági terménye eladásra nincs, sőt a legtöbb gazda karácsonytól a piacról szerzi be kenyérnek valóját. Jövedelme nem volt, enni kellett, következetesen adósságai szaporodtak, oly mértékben, hogy attól most már a konverzió sem menti meg.

Speiális székely természet, hogy törvény ide, törvény oda, adósa senkinek sem szeret maradni. Ennek tulajdonítható, hogy a konverziós törvény előtt és után is, noha mindenki meg volt győződve, hogy a földműves adósságokat valahogy rendezni kell, törlesztette adósságát, még abban az esetben is, ha földjétől kellett megválnia. Ki is használták ezt a gavalérosnak mondható gesztust a hiteltelzők. Lassan, de biztosan csuszik ki a föld

a székely lába alól.

Megbízható adatok birtokában állítjuk, hogy egyetlen községben, Gyergyóújlgyesen, 18 hónap alatt 2000 katasztrális hold székely birtok került román kézre. Minden egyes földvásárlás nyomán ki lehet adatszerezni timentni, hogy a földvételhez szükséges összeget, hol az ó-királyságbeli, hol az erdélyi román pénzügyi szolgálatoktól. De ugyanezt nemcsak ennél a községnél lehet megállapítani, hanem valamennyi székely faluban, vagy városban. A letelepedett románok hihetetlenül rövid idő alatt jelentékeny ingatlan vagyonra tesznek szert. Természetesen megfelelő segítséggel.

A föld ily gyors sramu cseréje rövidesen arra vezet, hogy cserbenhagyja földje a székely gazdát, aki gazdasági téren teljes támogatás nélkül áll, minek következtében elvesz az ember is. Otthagynja ősei földjét, mert nincs mit keresnie ott. Napról-napra szaporodnak az ilyen székely vándorok, akiket a gazdasági szerveztlenség a világba dobott.

Kétségtelen, hogy ezt a folyamatot meg kell akadályozni. Az arra hivatottak keressék meg a módját, hogy a magyar gazda támogatást kapjon, ha bajba jut. Eddigi tapasztalataink, sajnos, azt igazolják, hogy az ezirányú tevékenység magyar gazdasági körökben egyenlő volt a nullával. Kapott ugyan segítséget a gazda, de az minden volt, csak épepn segítség nem. Hisz egyik veszedelmes rákfénje gazdasági életünknek az volt, hogy bankjaink semmiféle magyar szempontot nem tartottak szem előtt. Tanuljanak a románoktól, akik nemcsak a volt Magyarországon területet segítették a román gazdát földhöz, hanem most is tüzzel-vassal azon vannak, hogy minél több földet juttassanak román kézre.

Pillanatfelvételek az udvarhelyi választásokról

Székelyudvarhely, július 28.

Voltak ennek a szomorú, de egyben ravaszágokban, csalódásokban, trükkökben gazdag választásoknak olyan jelenségei, amelyek méltók arra, hogy a krónika tollára vegyük, hadd lássa az utókor, hogy volt idő, amikor a székely ravaszság és éhletlenség a székely becsületesség és a faji büszkeség csatát vívtak egymással, a jó és nemes gyengébb volt, — sebet kapott, de nem vérzett el, hanem mint hamvaiból feltámadt Phönix, élni, virágozni fog.

Fiatalkorú munkás áll a sorban, várja, hogy az urna elé kerüljön. Meggyőződéses kommunista. „Nem engedték, hogy legyen egy listát, meg kellene semmisítenem szavazatom, de amikor a székely magyar fajom a megaláztatás, a kigunyolás Golgotháját járja, — odaütöm a pecsétet ahová a szívem diktálja s ha elvémhez nem engedek hiúnek maradnom, azt erősitnem, — a szívemet nyugtatom meg.”

Öreg ember napsütéses vasárnap délután ül az árnyas tornác hűsében, nem mehet szavazni, szavazó jegyét elszedték tőle. Felhívásra, hogy itt az autó, kilopjuk, a szurony erdők között is csak dadalra juttassuk, öröm ül szemében: „Megyek-megyek Uraim, hisz ez szent kötelesség.” Felesége ijedten néz rá: „Az öreg nem mehet, elvágta a lábát.” Akkor láttuk, hogy lábán nagy kötés, mely egy irtózatoss vágás alig hegyedő sebére takarja. Hangos sirásra fakad, hogy nem viszik magunkkal, hogy ő nem lehet bár egy szavazattal a szent ügy katonája.

A falvakban, ahol a csendőri erőszak megakadályozta a választókat, hogy az urnák elé járuljanak, az asszonyok kérések rimázkodtak, hogy valahogy vigyük el férjeiket szavazni, mert ők szégyenlik, hogy a harcból férjeik nem vehetik ki részüket.

Árnyas fiatalos erdő, országút mentén 50–60 szekér beállítva a fák közé, ünnepi ruhába öltözött férfiak állnak néman, szóltalanul a fák alatt, csendőrszorong mered feléjük, a parancs. — „se be a szavazó helyre, se haza.” Ott ülnek, avagy állnak, mint száznya szeggett vándormadarak, repülni szeretnének, de szegye szárnyuk, kötelességet akarnának teljesíteni, de kötelesség teljesítésüket durva erőszak akadályozza. Egyszerre csak itt is, amott is hasra vágódik egy... kettő... három, számtalan... kusznak tövises bokrok közt, földomlásokban, ringó kalásztengerben, patakmedrekben s egy csekély hányad nagy fáradtsággal, halálisan kimerülve, de célhoz ér, — szíve szerint szavaz és végtelen — boldog.

Fiatalkorú legény embert „kezel” a falusi csendőrség mindenható feje, mert nyíltan hirdetni meri, hogy ő magyar s a Magyar Pártra szavaz. Szól a hátán a suhogó bika csög, zug a szidalmak áradata, de a legény nyugodtan felel: „Öljön meg, ha úgy tetszik, de én magyarnak születtem s az is akarok maradni.”

Más képek.

Befut a vonat az udvarhelyi megállóhoz. Zsufolásig a vonat, hozza az utolsó szenátor választásra a választókat. Elő minden kiszálló csoportnál egy vezér, a jegyző s utána 8–10–20 busz magyar. A kalap mélyen a szemükbe huzva, tekintetük a földet kereste, rokont, ismerőst észre sem vettek, érezték, hogy Judás szerepre vállalkoztak, édes anyjukat, testvéreiket, szívük, érzésük parancsoló szavát jönnök megtagadni. Fáj ezeknek az embereknek a szíve, érzik, hogy amit tesznek, csúfság, gyalázat, de „megfőzték”, levették a lábukról őket.

Megtörtént a szavazás, a korcsmák a törvény szerint zárva, de azért évek óta nem volt annyi részeg ember Udvarhelyen, mint a választás délutánján. Hol kaptak ezek italt, — csak sejteni lehet, — a vezetők, a jegyzők, szolgabírók is velük vannak.

Magyarpárti vezető ember tiltakozik az ellen, hogy mindenre kész egyének, mint birka nyáját terelik be az eddig lenézett udvarára, ahol a szavazóknak semmi dolga, ahol csak csufos lélekvásárlás történhetik. Tiltakozására bárdolatlan szavak a felelet.

— SZOMBATON ROMANIA VALAMENYI BANKJA ÉRTEKEZLETET TART. Bukarestből jelentik, hogy e hó 30-án, szombaton, az ország valamennyi bankjának képviselői értekezletre gyűlnek össze Bukarestben. Az értekezlet célja, hogy a betéteseket felhívják, lépjenek betétjükkel részvényesek sorába. Ha e felhívásra a betétesek nem reagálnak, együttesen kényszerlikvidálást kezdenek a bíróságtól.

Asíra (Apolló) Mozdó

BRASSÓ, Telefon 546.

Július 29-én, pénteken — hét héti szünet után — újra megnyitja kapuit a brassói közönségnek a

„TÁNCOL AZ ALVILÁG”

című szenzációs kalandorslágerrel.

Főszerepben: Wilhelm Dieterle, Lissi Arna

Kiegészítő műsor: ZSURNÁL és MICKY-MAUS

JÖN ZWEI HERZEN UND EIN SCHLAG JÖN Lilian Harvey nagy slágerfilmje.

Magyar politikai tárgyalás Benessel a közép-európai kérdésről

Budapest, július 28.

Friedrich István miniszterelnök, képviselő, egy hétig Prágában tartózkodott és megbeszéléseket folytatott Benes csehszlovák külügyminiszterrel is. Benes szerint a jövő tavaszra a kibontakozóban levő új európai politika eléri a csúcspontját és esetleg nemcsak gazdasági, de politikai szempontból is változott helyre kerül Európa.

Friedrich azt a benyomást nyerte Benessel való tárgyalásai során, hogy a közép-európai megoldásra vonatkozó elgondolásai mind közelebb jutnak a megvalósuláshoz.

Veszendőben kétszáz magyar lélek

Csiksztereda, július 28.

Gyergyótölgyes, székelyek és románok által vegyesen lakott község messze beékelve fekszik a hegyek között, mindentől elzárva. Az itt élő magyarság öntudatosan védi kultúráját.

E célból jól működő két tanerős felekezeti iskolát tart fenn. Régi recept szerint azonban, már évek óta kiképztek a tölgyesi magyar felekezeti iskolát. Az ottani állami iskolai igazgató garbada számára küldte feljelentéseit ellene, de mindig sikerült tisztázni magukat.

A napokban Chircu Péter csikszteredai tanfelügyelő rendelkezése újabb helyszíni vizsgálat volt s ez alkalommal megállapították, hogy az iskola nem működik törvényesen. A közoktatási törvény, — mondja a vizsgálati jegyzőkönyv, — előírja, hogy 60 tankötelesnél több nem járhat egy osztályba. Tölgyesen 200 magyar gyermeket két felekezeti tanító oktat. Ez törvénytelen, nem mehet tovább. Nagy beállít az egyházközség még egy tanerőt, vagy beszüntetik az iskolát. Még egy másik eset is van. A 120-on felüli létszámot el kell vinni az állami iskolába.

Petres Ignác és Spinel Margit tanítók, Szőcs plébánosnál egyetemben, mindent elkövettek, hogy a tanfelügyelőtől jobb belátásra bírják, de eredménytelenül. S noha a törvény tiltja határozottan, hogy 60 növendéknél több nem járhat egy osztályba, mégsem enged a kulturális rendszer. Végre megtalálta a pártfogást, amellyel agyon akarja ütni Tölgyes magyar iskoláját, hogy az elrománosítást minél gyorsabban keresztülvihesse.

E szorongatott helyzetben tanácsalannul áll Tölgyes magyarsága. Próbálkoztak, számítottak, minden lehetőséget és lehetőséget megvizsgáltak, hogy még egy tanerőt be tudjanak állítani, de nem megy, tulszegény már a székely ahhoz, hogy egy jótányi többlet terhet is viselhesen. Maholnap megkezdődik az iskolaév s 200 székely gyermek lesi, hogy vizsgáztathat-e megszokott és megbecsült padjára, ahol még magyar nyelven tanít tanítója.

Kétszáz elveszendő magyar lélek várja a segítő kezeket; ezeknek késniük nem szabad.

Egy angol képviselő és egy német herceg halála repülőkatasztrófiája

London, július 28.

Farnham mellett egy magánrepülőgép, melyben egy angol konzervatív képviselő, ennek neje és édesanyja, továbbá vendége Fürstgeanu Ottó német herceg ültek, lezuhant és valamennyien összezsúrt testtel maradtak a földön. A repülőgép is darabokra tört.

Stábilizációs bíróság elé állítják a letartóztatott kommunista vezéreket

Ujabb kommunista tüntetések és
gyűlések a magyar fővárosban

Budapest, július 28.

A bíróság ma délben döntött a rendőrség által letartóztatott kommunista vezérek ügyében. Eszerint Sallayt és Fürstöt stábilizációs bíróság elé állítják, míg Kariást gyorsított eljárás alá vetik. A többi letartóztatott rendes bíróság elé kerül.

A stábilizációs bíróság pénteken ül össze. Török Géza elnökelete alatt. Budapestben a kommunisták tovább folytatták a tüntetéseket. Röpcédulákat osztogattak, melyben felhívják Zsitvay igazságügyminisztert, hogy a letartóztatottakat ne állítsák stábilizációs bíróság elé.

Egy Nemetz nevű bolsevista a Népligetben valóságos népgyűlést rendezett, melyen az államhatalom ellen izgatott. A rendőrség letartóztatta.

Tüntetés a pozsonyi magyar konzulátus előtt

Pozsonyból jelentik, hogy ott mintegy ötven főből álló kommunista csoport ma délelőtt a magyar konzulátus épülete előtt hangos tüntetést rendezett a magyar kormányzat ellen. A tüntetőket a rendőrség szétoszlatta.

A helyzet kulcsa Maniu kezében van

Maniu audienciája után Mihalache lemondott a párt elnökségéről

Bukarest, július 28.

Amint már tegnap megírtuk, Maniu Gyula szerdán délben az uralkodónál ebédelt s azután egészen fél 5 óráig volt kihallgatáson az uralkodónál.

Ez a váratlan intermezzo rendkívüli izgalmat okozott a kombinációkkal és tervezgetésekkel elfoglalt bukaresti politikai körökben. Maniu audienciája azt bizonyítja, hogy a kormányutódlás megoldásában az uralkodó határozottan kívánja Maniu aktív szerepét. Vajda miniszterelnök is azért utazott Színajába, Tilea államtitkár kíséretében, hogy a badacsonyi remetét meggyőzze arról, hogy alkotmányos aggályai már tárgyalatnak és amennyiben vállalja a kormányalakítást, az uralkodó a legmesszebbmenő szabadkezet biztosítja számára úgy elvi, mint személyi kérdésekben.

A szerdai nap egyébként még nem hozta meg a döntést. A királyi audienciáról semmi sem szivárgott nyilvánosságra, amint hogy a színajai tárgyalásokról sem sokat tudott meg a nyilvánosság. Változás ha történt is, az csak annyi volt, hogy a nemzeti parasztpárt vezetésétől Maniu ideiglenes utóda, Mihalache is visszalépett.

Maniu audienciájának fejleményei.

Maniu Gyula szerdán délben Színajából megérkezve fél kettőkor jelent meg a királyi palotában. Együtt ebédelt az uralkodóval s azután egészen fél ötig tanácskozott vele.

Amikor a palotából távozott, megrohanák az újságírók, de Maniu, aki még a sorsdöntő pillanatokban is meg tudta tagadni a nyilatkozatadást, ezúttal sem engedett elveiből és az újságírókat teljes tájékoztatlanyságban hagyta.

Maniu Lugoseanu lakására sietett, ahol Vajda, Mihalache, Mirto és a párt vezérőbírójának többi tagjai várak. Bizalmas megbeszélések kezdődtek, a melyek egészen este fél 9 óráig tartottak.

Mihalache távozás közben a várakozó újságíróknak a következőket mondotta: — A nemzeti parasztpárt ideiglenes elnöki méltóságáról lemondottam. Lemonadásomat bejelentettem a párt vezérőbírójának is. Elhatároztuk, hogy a párt központi végrehajtó bizottságát rövidesen összehívjuk. Abban mindnyájan egyetértünk, hogy Maniunak köteles sőt vállalni a helyzet felelősségét.

Bocu dr. 3 milliója ügyében megkezdették a főtárgyalást

A volt tartományi igazgató körömszakadtáig védekezik

Temesvár, július 28.

A temesvári ítélőtábla Lupas-Hioti-Varduca-tanácsa előtt szerdán kezdték meg óriási érdeklődés mellett Bocu Szerv dr. volt tartományi igazgató bűnperének tárgyalását. A vád Bocu dr. ellen az, hogy a bántási tartományi igazgató pénzeiből saját céljaira is felhasználta bizonyos összegeket, más összegekkel pedig nem tud kellőképpen elszámolni.

A tárgyalást a bíróság 12 óra 30 perckor nyitotta meg. A vádat Filipescu Richard vezetőügyész képviselte. Bocu képviselőjében pedig Vasile Radulescu volt miniszteriumi igazgató, Roman Valér dr., kolozsvári, továbbá Luga Liviu dr., Césitanu Titus dr. temesvári ügyvédek jelentek meg. A per második vádlottja, Bobei, a bántási tartományi igazgatóság volt könyvelési főnöke.

A vádirat felolvasása után, amely egy órahosszat tartott, Bocu dr. kihallgatása kezdődött meg. Bocu az elhangzott vádakkal szemben a következőképpen védekezett:

Nem igaz, hogy 1 millió 700.000 lejt vettem fel a tartományi igazgatóság pénztárából. Ez az összeg csak 300 ezer lejté rug. A többi Boleantu dr. kezelt. Ő azonban időközben Jugoszláviába távozott és ottan öngyilkos lett. A lippai kegytemplom restaurálásáért hazafias kötelességnek tartotta. A rendőrségi alapra azért vettem fel 20 000 ezer lejt, mert a kommunista propagandát akarta leküzdeni. Tiltakozott az ellen, hogy két autót is tartott a tartományi igazgatóság, illetőleg a saját céljaira. Igaz, hogy vásárolt egy Lincoln-kocsit, de erre szükség volt reprezentációs célok miatt. A hivatalos kiszállásokra egy Buick-kocsit használtam. Az ő kocsija különben is alig 10 kilométer

ter utat tett meg, míg ugyanakkor Jorga miniszterelnök autója 120 ezer kilométert szaladt. Ugyancsak reprezentációs célokra tartott szem előtt, amikor a tartományi igazgatóság irodáit újra berendeztettem másfél millió lejes költséggel. Természetes, hogy kabinetfőnökének naponta 6000 lejt adott, hiszen az naponta 14—16 órát dolgozott. Különben is diszkrecionális joga volt bizonyos összegek kiutalására. Igazságtalanul vádolják az az is, hogy a fényképes személyazonossági igazolványok karnetjeit az ő utasítására adták ki a Tipografia Romaneasca nyomdájának. Ő csak ajánlotta ezt a nyomdát, nem tehet arról, hogy szavait parancsszerű utasításnak vették. Ezen az üzleten különben nem kerestem semmit. A Vestul című lap segélyezésére 230 ezer lejt utalt ki. Hazafiasságból tette, mert a magyar lapok propagandáját ellensúlyozni kellett. A evstulra egyébként magánvagyonából 600 ezer lejt fizetett rá.

Filipescu ügyész megkérdezi Maiorescu volt tartományi főnökségi igazgatótól, igaz-e, hogy Bobei könyvelési főnök sirva panaszkodott neki amiatt, hogy Bocu nem adja át neki a nyugtákat és emiatt nem tud nagy összegekről elszámolni.

— Csak a lippai templomra vonatkozó nyugtákat nem adtam át! — szökö közbe gyorsan Bocu dr. — A többi Boleantu-nál maradt.

Farcatanu bukaresti államügyész kijelentette, hogy az állam nem kívánja Bocuotól a 3 millió hiány megtérítését, még abban az esetben sem, ha a bíróság marasztaló ítéletet hozna.

A tárgyalást délután 5 órakor befejezték. A kihallgatások során a tárgyalóteremben állandóan feszült és izgatott volt az atmoszféra.

Gorgulowot halálra ítélték

Oroszország, hazám, szeretlek mindhalálig

Páris, július 28.

A szerda délutáni tárgyalás kezdetén Gorgulov védője kérte a bíróságot, hogy az esküdtekhez intézendő kérdések közé vegyék fel a következőket is:

Nem volt-e őtölt Gorgulov? Nem készítette-e a vádlottat ellenállhatatlan belső erő a gyilkosság elkövetésére?

Gorgulov sógora nagy érdeklődés és mozgás kíséretében vallotta, hogy Gorgulovot mindig nyugodt viselkedésű és korrekt gondolkodású embernek ismerte.

Az utolsó tanu Gorgulovné. Az asszony, éppugy, mint Matuska Szilveszterné, a bécsi Landesgerichten, sirva lépett be a tárgyaló terembe. Gorgulov — éppugy, mint Matuska Szilveszter a bécsi főtár-

gyaláson — felugrott és könyörögve fordult felesége felé:

— Bocssás meg!

Gorgulovné sirva válaszolt a hozzáintézt kérdésekre. Vallomása szerint házassága boldog volt. Kihallgatása végén könyörögve fordult a bíróság felé:

— Könyörüljenek rajtam és születendő gyermekemen!

AZ ÜGYÉSZ HALALT KÉR
GORGULOV FEJÉRE

A drámai vallomást az ügyész vádbeszéde követte. Halált kért a merénylő fejére.

Gorgulov ügyvédje védőbeszédében állhatatosan kitartott a feltevés mellett,

Csütörtökön délután ülészik a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága.

A bizonytalan helyzet csütörtökön délelőttre sem tisztázódott. Mihalache lemondott. Maniu pedig a jelek szerint még mindig nem látja elérkezettnek a maga idejét és nem hajlandó átvenni a párt aktív irányítását.

Csütörtökön délelőtt Maniu látogatást tett Mircnescu pénzügyminiszternél, akivel hosszasan tárgyalt. Tárgyalásaik szigorúan bizalmasak voltak.

Még azt említhetjük meg, hogy Madgearu is levelet intézett Maniuhoz, akit arra kért, hogy adja fel állásponjtját, lépjen ki visszavonultságából és ebben a válságos helyzetben vegye át a párt vezetését.

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságát, amelynek megtartását a bukaresti politikai körök feszült figyelemmel várják, csütörtökön délutánra hívták össze.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a délutáni órákban Mihalache is királyi kihallgatáson jelenik meg.

hogy Doumer gyilkosa örült, akit nem lehet halálra ítélni.

A perbeszédnek elhangzása után az esküdtek tanácskozássra vonultak vissza.

A feltett kérdésekre az esküdtek közül tizen igennel, ketten nemmel szavaztak és a verdikt alapján a bíróság meghozta az ítéletet, amely halállal sújtotta Gorgulovot.

Gorgulov az ítéletet letörten és kábultan hallgatta végig.

— Van-e még valami mondanivalója? — kérdezte Dreyfuss elnök az ítélet felolvasása után.

Gorgulov erre ismét felvillanyozódott és szónokolva felelt:

— Nem vagyok becsstelen! Jó orosz katoná vagyok. Harcoltam Franciaországért is, tehát katonaként akarok meghalni. Lőjjenek főbe, de ne adjanak hőhírkézrel!

Ezután Dreyfuss elnök közölte Gorgulovval, hogy három napon belül felelkezhet az ítélet ellen, majd a fegyházsörök nyomultak Gorgulov mellé, hogy kezét bilincsbe verjék és elvezessék. Gorgulov még egyszer odakiáltotta a hallgatóság-nak:

— Oroszország!... Hazám!... Szeretlek mindhalálig!...

A párisi lapok a Gorgulov-per utolsó drámai pillanatairól terjedelmes különkiadásban számoltak be.

Doumer özvegye kegyelmet kér férje gyilkosa számára

Páris, július hó 28.

A meggyilkolt Doumer köztársasági elnök özvegye ma levelet intézett Leb-run köztársasági elnökhöz, melyben kéri, hogy férje gyilkosának, Gorgulovnak kegyelmezzen meg.

Hatalmas tűzkatasztrófia egy bukaresti gyártelepen

Bukarest, július 28.

Csütörtökön délelőtt a Wurm testvérek hatalmas elektrotechnikai gyárában tűz keletkezett. A lángok olyan gyorsan terjedtek tovább, hogy nemcsak a gyárüzem telepe, hanem a szomszédságban levő hat ház és üzlet is elhamvadt.

A mentési munkálatok során három tüztöltő sulyosan megsebesült. A kár több millió lei. A katasztrófia mértékét növeli az a körülmény, hogy a leégett épületek lakói hajlék nélkül maradtak.

A cserkészek parancsnoka az Universul rágalmairól

Marosvásárhely, július 28.

A nagyszabású cserkész jamboree lezajlása után, az Universul több ízben támadó cikket írt róluk. Így legutóbb azt írta, hogy a tábor helyén a cserkészek sirhalmot emeltek és abban eltemették Magyarország térképét, amelyen Erdély is rajta volt. A sirra keresztet is tettek.

Marosvásárhelyen átutazva, Kemény Ödön cserkészparancsnok kijelentette a B. L. munkatársának, hogy ezek tendenciózus rágalmak. A magyar csapat halálával és szeretettel gondol vissza arra az előzőekenységre, amellyel az itteni hatóságok őket fogadták.

3 nagy előnye van a PEBECO FOGPASZTANAK

1. Megóvja a fogak ragyogó fehérségét és egészségét.
2. Semlegesíti a káros szájcsavát.
3. Odihog hat és megszünteti a kellemetlen szájcsagot. Emellett teljesen ártalmatlan.

Beszélgetés a magasgalléru, aranyoskedvű Golbert Murray angol íróval a népek szellemi együtt működéséről

Hogyan látja Európa és a magyar nemzet jövőjét a Nemzetközi Szellemi Együttműködés Főbizottságának világhírű elnöke

— A Brassói Lapok külön munkatársától —

Genf, július 28.

(A B. L. külön munkatársától.)
Valld be olvasóm, hogy midőn ezt a kissé elvontan ható kifejezést hallod: „Nemzetközi Szellemi Együttműködés” valami enyhe kételyt érez és azt kérdezed magadban: „Szellemi Együttműködés? Hát még mindig csak viccelnek azok a derék urak ott a Népszövetség és isze alatt, hogy bennünket így az orrunknál fogva vezetnek?”

Pedig kétségtelenül ez az egyetlen olyan szerve a genfi intézménynek, ahol

1) nem politizálnak,
2) nem akarnak a világnak keserű mérget beadni ostyában a gazdasági válság ellen,

3) hanem ahol a közreműködő egyéniségek igazi teremő-szelleméhez méltó halk és minden önréklámtól mentes szerénységgel végzik el a legnagyobb jelentőségű nevelő munkát: szépen lassan újja nevelik a közszellemet és főleg friss hitet, magasrendű világnézetet csempésznek az ifju nemzedék gondolkodásának mélyére

4) amely iránt tehát mindenféle előítéletet félrethetünk...

Ahányszor csak belépek a Népszövetségnek ebbe a csendes zugába, nagy tisztet és határtalan hit fog el a jövőt illetően. Az asztalnál templomi csendben ülnek korunk legnagyobb személyiségei: Einstein, a szűkszavú és a riporterek által nem nagyon bálványozott Curie-né asszony, a rádium világhírű felfedezője, Gilbert Murray professzor, akinek kristálytisza értelemmel és mély emberi szívvvel megírt regényeit a magyar közönség talán csak népszerű kiadványokból ismeri és nem tudja, hogy a tudós oxfordi professzor tevékenységének egyrészt éppen a magyar kisebbségek helyzetéből merített következtetések továbbgondolása és e kérdés megoldásának hathatós igyekezete tölti be.

A Nemzetközi Szellemi Együttműködés további harcosai: Paul Valéry, a klasszikus csiszoltságú francia költő, Thomas

Mann, akinek jövődölései, mint a legutóbbi események is mutatják, sajnos nagyon is ráillenek az elernyedt és önmagát megtalálni nem tudó német polgári társadalomra, azonkívül Bartók Béla, a nagy magyar zeneszerző, akinek már a neve hallatára is havasi gyopár, meg jóízű, ősi-kedvű magyar dal emléke idéződik fel a zenei élet külföldi szalonjaiban.

Ez évben különösen érdekelheti a magyar közvéleményt a Coopération Intellectuelle munkássága, tekintve, hogy a tárgyalóasztalon több magyar ügy is szerepel. (Mint például Balogh Jenő egyetemi tanárnak tanulmánya a népművészetéről, illetve arról a jelentőségről, amit a népművészet tölt be a dolgozó néposztályok továbbművelésében.)

De a bizottság legnagyobb érdeklődését Babits Mihály emlékirata vonta magára, amelyben a kiváló magyar költő a nyugati közvélemény számára olyan érzékeltető színekkel írta le népköltészetünk sajnálatos visszahanyatlását az általános magyar élet mai konok realitásainak ki-hatásaképpen.

Ma délután, amíg a „Comission Internationale de la Collaboration Intellectuelle” utolsó ülésére gyűltek össze a résztvevők, írók, művészek és tudósok, megkértem a bizottságban elnöklő Gilbert Murray író, hogy mondjon valamit a magyar közvéleménynek a bizottság működéséről.

— A népek szellemi együttműködésének műve az utóbbi években óriási léptekkel halad előre, — mondja a professzor kedves, egyszerű beszélgetési tónusán. — Egész csomó olyan felület van, amelyen a nemzetek ma már beható és nagyon is közvetlen kollaborációt fejtenek ki és amely ha ma talán csak a szellemi élet síkjaira terjed is ki,

holnap már egyéb, a mindennapi élettel összefüggő nagyjelentőségű kérdések is feladódhatnak, amelyekben a népek gondolatának kicserélése üdvös megoldásokat hozhat létre.

hogy ahol igazán megvan a komoly együttműködésre való hajlam, ott teljesen eltörlül minden világnézeti elhatároltság...

Az aranyoskedvű angol író elmosolyodik.

—Vagy azt hiszi, mi odabenn valamennyien egyhuron pendülünk...? Hogy a szocialista Einstein professzor, vagy Curie-né asszony titokban megegyezett az ideálista Helene Vacarescuval, velem, aki például javíthatatlan „Népszövetségi-párti” vagyok, vagy Gonzague de Reynold svájci irodalomtörténésszel, hogy egyesült erővel port hintünk majd a világ szemébe?

— Nem! — és ha mi ilyen csendes egyetértésben tudunk dolgozni, ez csak azt bizonyítja, hogy el fog tűnni Európa országai között is minden politikai gyűlölködés és intrika! S abban az Európában, amelyben ha egyelőre nem is tudunk minden határsorompót leereszteni az országok között, de amelyben a határoknak előbb-utóbb alig lesz különösebb jelentősége,

az olyan dolgos, igyekező és életvidám nemzetek, mint amilyen a magyar, bizonyára jobban boldogulhatnak.

— Hisz a művelt világ csodálata már nem azok felé a nemzetek felé fordul, amelyek harci viadalokra, ellenfelük céludatos elejtésére készülnek, hanem amelyek

minden nemzeti öntudatukat és teremő kedvüket is kiélik a szellemi alkotásban, az irodalom és a művészet terén.

— Magam például a magyar muzsika rajongói közé tartozom. A bánatos magyar ének fülbe, szívbé muzsikálja, milyen önmegtagadásra, türelemre képes a daloló magyar lélek. Ezért is szeretem a magyarokat és tekintem úgy a jövőjüket, mint amelyben meg fogják találni az őket megillető szerepkört az észretérő és politikailag kiegyensúlyozódó Európában.

— Addig meg dolgozunk, rádió, kép-telefonálással, filmen, hogy szerencsés irányba tereljük az ifju nemzedék esprít-

jét, amely bizonyára magáévá fogja ten-ni azt az igazságot, hogy a világot a népek megbarátkozásának és az emberszeretnek igazságai kell, hogy dominálják.

Pont félnegy. Csengetnek a folyosón. — kezdődik az „intellektuális együttműködés” munkája! A magasgalléru, aranyoskedvű híres Gilbert Murray melegen elbucszik tőlem és tanári pontossággal indul nevelni a „nehezen megértő” gyereket, a világ közvéleményét.

Seidner Imre

Borzalmas vasúti szerencsétlenség Berlin közelében

A felfordult személyvonat mozdonyvezetője megőrült és világgá futott

Berlin, július 28.

A gesundbrunneni pályaudvar kijáratánál szerdán este súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat beleszaladt a szemkört haladó tolatómozdonyba. A személyvonat mozdonya maga alá gyűrte a tolatómozdonyt. Több személykocsi felborult. Az utasok között iktóztos pánik keletkezett. Amelyet növelt az a körülmény, hogy a felborult

kocsikból nem lehetett az utasokat kimenteni. Végül is olvasztólámpák segítségével vágta nyílast a kocsik tetején és oldalán, hogy az utasoknak megnyissák a szabadulás útját.

A borzalmas szerencsétlenségnek eddig 1 halott és 55 sebesült áldozata van. A személyvonat mozdonyvezetője annyira megrémült, hogy hirtelen megőrült és világgá futott. Ed-dig még nem sikerült nyomára akadni.

Hogyan választottak szenátort Háromszékmegyében?

Fenvegetés, kártevés, erőszak s egyéb visszaélések döbbenetes sorozata

Barót, július 28.

AZ ELSZEDETT SZAVAZÓCÉDULÁK

A választás elé az előző két választás után teljes bizalommal néztünk, mert a megyében a képviselő és megyei szenátor választás úgy folyt le, hogy panaszra nem volt okunk. Minden reményünk megvolt tehát arra, hogy a megye hivatalos vezetői az utolsó választáson is megőrzik a választások tisztaságába vetett bizalmat. Sajnos, nem így történt.

Július 22-én, vagyis a választás előtti harmadik napon a megye összes jegyzői és csendőrmesterei be voltak rendelve a vármegye székhelyére ahol egész nap a prefektúrán tárgyaltak velük. Ekkor már láttuk, hogy a tisztá választásokat megunták és a koronát az eddigi választásokra felteszik. Azonnal telefonáltunk az összes tagozati és községi elnököknek és akiket előkaphattunk azokat felhívtuk, hogy az embereket idejében szállítsák be, mert erőszak következik.

Elkéstünk, mert az erőszak már aznap délelőtti megkezdődött. A szavazó igazolványokat meglepetésszerűen leküldötték a járásbírókhoz ahol már nem volt idejük átvenni az embereknek, akik elváltak készülvé, hogy a vármegye székhelyén veszik át az igazolványt a nagy költségre való tekintettel. Itt következett aztán az első trükk. Azoknak a céduláit, akik nem vették át, egyszerűen átadták a jegyzőknek, akik csak annak adták tovább, aki biztos emberük volt s terrorjuk alatt kötelező ígéretet tett, hogy a kormányra szavaz. Aki nem állt kötélnek, annak a cédulája benn maradt s azzal aztán szavazott más. Így a megye kézdívár helyi járásában, közel harminc községben csak maga a város kapta kézhez az igazolványokat, a községek közül egyetlen egy sem. Nem is szavazott senki a Magyar Párt tagjai közül, mert a jegyzők beutaztak a megye székhelyére s magukkal vittek egy csapat embert, akár volt tanácsos, akár nem s itt az igazolványokat már senki sem kaphatta meg tőlük. Így történt meg aztán, hogy például K. Albisból, Alsó- és Felső Csernátonból, Szt. Katolnárol, Hatojkáról, stb., egyetlen tanácsos sem szavazott le a Magyar Párt részéről.

A csendőrség aztán nem a választást megelőző napon lépett akcióba, hanem már pénteken éjjel és szombaton egész nap. Személy szerint keresték fel a tanácsosokat és erőszakkal is elvették a szavazati igazolványukat, ha nem mennek a jegyzővel szavazni. Akik ígéretet tettek, azoknak a jegyző vette magához az igazolványukat és így biztosította a megjelenést, a szavazást. Akik pedig nem tettek ígéretet, azoktól erőszakkal vették el az igazolványt. Akinél ez sem sikerült, azokat megfenyegették, hogy le fogják tartóztatni különféle cimeken: — mert irre-denták, mert tiltott fegyvert tartanak,

mert kommunista mozgalomban vesznek részt stb. stb.

A JEGYZŐURAK MUNKÁBAN

Szombaton este aztán meg is kezdődtek az összesedések, de ekkor már azok akik féltek a csendőroktól s a Magyar Pártot sem akarták cserben hagyni, elszaladtak erdőre, mezőre és elbújtak s nem mutatkoztak hétfő reggelig. Akik pedig bátrabbak voltak azok idejében eltávoztak hazulról s az éj folyamán erdőköz, mezőkön beszótktek Szentgyörgyre, a választás székhelyére. Így jutott be az a 216 tanácsos, aki le is szavazott. Amikor aztán észrevette a hatalom, hogy igen nagy számmal szöknek be, akkor a várostól távol állított fel csendőrpőstokat akik innen térítették meg a választók különféle cimeken.

A választás napján azután a jegyző csendőri fedezettel szedték össze azokat akik otthon maradtak és külön autók szállították be a székvárosba. Hogy aztán ki fogja ezt a fuvarköltséget viselni, az nehéz megállapítani. Amint az autók elkezdtek, az embereket a csendőrkapitány udvarára vitték s itt látták el instru-ciókkal. Innen a vendéglőbe ment minden szavazó és kivette a maga fél liter bort és egy adag tokányt. Aztán szépen sorba állván, élén a jegyzőjével vonult mindenik község a szavazó helyiségbe ahol egész végig elkisérték a jegyzők a szavazókat a választási törvény betartásának nagyobb dicsőségére. Bogdán Artur magyar bizalmi egyszerűen kidobta az egy jegyzőt a választási helyiségből s azt panaszt téve az elnöknél, a választás épületéből is el akarta távolítani, de bizony az nem sikerült. A jegyzők végig az épületbe bekisérték a választóikat.

LOS ANGELESBE

még alig fogják bevonni az aznapi győzelmezászlóját, amikor

AZ EGÉSZ ORSZÁGBA

olvashatja az eredményeket. Románia legvósabb és legszakszerűbben szerkesztett sportlapjának

SPORTKURIRNA

mindennapos rendkívüli olimpiái számban

KERESKEDŐK KÖNYVELÉSÉT MÉRLEGEIT ÉS BARMELY HASONLO MUNKA ELVÉGZÉSÉT VÁLLALJA
G. MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELŐ
STR. 13 SEPTEMBRIE 3

Magyar indítvány a kisebbségi kérdésről az interparlamentáris unió előtt

Genf, július 28.

A kisebbségi bizottság ülésén Lukács György magyar delegátus rámutatott arra, hogy erkölcsi lehetetlenség kitérni a kisebbségi probléma rendszeres tárgyalása elől. Az utódállamok nem teljesítik a papíron vállalt kötelezettségeket és hiába állapították meg a kisebbségek jogait: senki nem vállalkozik azok ellenőrzésére, pedig csak az szükséges, hogy a kisebbségi eljárást ne gátolják. A népszövetség keretén belül állandó kisebbségi bizottságot kell felállítani, teljes nyilvánosságot kell biztosítani az eljárás folyamán, kontradiktórikussá kell tenni a tárgyalást, valamennyi delegátusnak jogot kell adni a panaszok előterjesztésére, nem csupán a tanácsagoknak, gyakorlati ellenőrzést kell életbeléptetni és végül a hágai nemzetközi döntőbírószék elé kell terjeszteni a vitás kérdéseket.

Aranymosóknak küldötték ki százezer csilei munkanélkülit

Santiago di Chile, július 28.

A szocialista chilei kormány érdekes módon akar a nagy munkanélküliségen segíteni. Elhatározta, hogy százezer munkanélkülit az Andesek folyóinak völgyébe küld aranymosásra. Ezeket a folyók alluviális iszapjukban aranyat tartalmaznak, amelyet érdemes kitermelni. Eddig körülbelül 40 ezer ember jelentkezett, és kezdte meg az aranymosást. A chilei kormány azonban gondoskodott arról, hogy a kitermelt arany biztonságban legyen s ezért a chilei határ mentén az őrséget mindenütt megerősítette, hogy az aranycsempészt megakadályozza.

A medgyesi Textil Szövőgyár beszüntette a munkát

Medgyes, július 28.

A Medgyesi Textil Szövőgyár július 25-én becsukta kapuit. A hír az ország gazdasági és munkás körében már csak azért is mély megdöbbenést váltott ki, mivel a szóbanforgó érdekelttség egyike volt a legerősebb vállalatoknak és több mint hétszáz munkást dolgoztatott.

Mi kell az elemi iskolába való beíratáshoz

Brassó, július 28.

A közoktatásiügyi miniszter legutóbbi rendelkezései a legnagyobb mértékben megakadályozzák a tanulóknak felekezetű iskolákba való felvételét. A Buletinul Scolar tizenhétoldali számában 19.808 szám alatt a beíratásokra vonatkozólag a következő rendelkezést adta ki:

A felekezeti elemi iskolákba való beíratáshoz szükséges:

1. Állami születési anyakönyvi kivonat.
2. Keresztlevél.
3. Állampolgársági bizonyítvány.
4. Ujraoltási bizonyítvány.

Ezeket az iratokat minden gyereknek külön román nyelven és illetékes hatóságoktól kell megszereznie. Ez azonban rettenetes költségeket igényel, amelyet a szülők a mai gazdasági viszonyok mellett képtelenek fedezni.

Eppen ezért jó lenne, ha ezirányban valamilyen módosításokat eszközölne a közoktatásiügyi miniszter és hozzásegíteni a szülőket ahoz, hogy gyermekeiket becsületes módon taníttassák. Amit azonban ilyen körülmények között nem tudnak megtenni.

Modern Mozdó BRASSÓ
Tel. 518

Ma csütörtökön utoljára a nagyszerű német operette
„TÉVES KAPCSOLÁS”
Főszerep. Magda Schneider, Hans Riemann

Holnap péntektől fut a világsikerű, vilárosszerű
német slágerbűvölő
„KIÉ A GYEREK?”
Főszerepben: F. SCHULZ, RALPH A. ROBERTS,
H. BRAUSEWITTER, BETTY BIRD.

Magyar fellátók!
Magyar fellátók!

Nemzeti gyász Németországban a Niobe borzalmas pusztulása miatt

Az elsüllyedt hajó 49 emberét sikerült megmenteni

Berlin, július 28.

A Niobe iskolahajó szerencsétlensége egész Németországban óriási megdöbbenést okozott. A gyász jeléül a középületek lobogóit félárba eresztették. Az idegen államok követségei egymásután jelentek meg a birodalmi külügyminisztériumban és tolmácsolták kormányaik részvénytörléseit.

Laaland sziget közelében, ahol a borzalmas katasztrófa történt, szerdán egész nap két katasztrófa történt, szerdán egész várak szálltak le a 20 méter mélyen fekvő Niobéhoz, hogy holttestek után kutatassanak. Tegnap azonban csak két áldozat holttestét sikerült felszínre hozni.

A német tengerészeti hatóságok vizsgál-

latot indítottak annak tisztázására, hogy a Niobe miért süllyedt el olyan váratlanul? A vizsgálat azonban megállapította, hogy a hajó parancsnokát felelősség nem terheli, mert a szerencsétlenséget a hihetetlen erejű szélvihar okozta. Tisztázták, hogy a szerencsétlenséget megelőzően a Keleti-tengeren kiszámíthatatlan irányú forgószél tombolt. Megfigyelték például, hogy a szél egyik pillanatban délkeleti irányban fújt, de a rákövetkező pillanatban már éppen ellentétes irányt változtatott. Minden jel arra mutat, hogy a Niobét is ilyen forgószél borította fel és lökte a hullámsírbra.

A legutolsó jelentések szerint a hajó 49 emberét megmentették. A menekültek között egyetlen tiszt sincsen.

250 család az országuton Kereset nincs, de a globál miatt az utolsó garasi is elvész

Csikszereda, július 28.

Megdöbbenő az a helyzet, ahogy a kisemberekkel elbánik az állam. A múltévi általános magyar vasutaselbocsátás után sor került a magyar vasuti munkások menesztésére is. Ezeket már nem akarta a vasut csak egyszerűen elcsapni. Fél az előző elbocsátások folyamathoz, hogy holttestek után kutatassanak. Tegnap azonban csak két áldozat holttestét sikerült felszínre hozni.

A 15-20 éves szolgálattal rendelkező sokgyermekes családapák szemében összegyűlt a könny, de mit tehettek, így is, úgy is menni kell, aláírták a lemondást s várni kezdték a végkielégítésüket. Azóta közel egy év telt el s ma is várják. Kérve nyit kérvény után küldték, mindhiába, nem jött a pénz. Közben sikerült napszámosként visszacsempészniük magukat s ma 40 lejért végzik ugyanazt a munkát, amelyet, mint kinevezettek, havi 2600-3000 lejért kaptak.

A vasutasmunkások gyimesi csoportja per utján próbálta behajtani az államon végkielégítését. A vasut fizetett, de másnap napszámos munkát sem adott Retortzióval élt a szerencsétlenek ellen. Most az éhhalál előtt állanak. A csikszeredai osztálymérnökség körletébe tartozó munkások, okulva a gyimesiek példáján, be sem merik perelni a vasutat, mert akkor teljesen kenyér nélkül maradnak.

A magyar cserkészcsapat nagy sikere a szebeni Jamboree-én

Részletek a harmadik román országos cserkészszabórozásról

Brassó, július 28.

A bukaresti lapok hasábos cikkekben számoltak be a szebeni Jamboree-ről, a királyi látogatásról és az ezzel kapcsolatos ünnepekről. Nekünk, mint a magyar sajtó képviselőinek szintén alkalomunk volt a meghívott vendégek között az ünnepeken részt venni, amely alkalommal a miniszterelnökségi sajtóiroda vendégszeretettel élveztek kétnapos szebeni tartózkodásunk alatt. Hadd számoljunk tehát mi is be azokról a sok színes benyomásokról, amelyek ilyenkor az embert érhetik.

A cserkészszabórozás a szebeni erdő hatalmas tisztásán fekszik kb. 2 és fél kilométer hosszúságban. A táborozáson 50 ugynevezett cohort 2200 cserkészével vett részt az ország minden területéről egybegyűlve. A nemzetközi jellegű magyar, lengyel, cseh, francia és görög cserkészszövetségek kiküldött csapatai adják meg.

A külföldiek természetesen a tábor legszebb részén kaptak helyet. Általában nekik van a legtöbb bémulójuk. Úgy néznek ezekre a gyermekekre, mint valami exotikus lényekre.

A király cserkészruhában jelent meg Mihai nagyvajdával együtt és egy teljes napot töltöttek fáradhatatlan érdeklődés-

Még kétségbeesettebb azon kétszáz vasutas család helyzete, akiket most egy éve kirúgtak állásukból. A marosvásárhelyi táblánál pert indítottak a vasutak vezérigazgatósága ellen, jogtalan elbocsátásuk miatt. Azóta kétségbeesve várják a bíróság döntését, azonban mind a mai napig nem történt semmi. Minden kereseti lehetőség nélkül ki vannak szolgáltatva a nyomornak.

Azt azonban mégsem lehet állítani, hogy ezen szerencsétlenekre nem gondolt az állam. A vasutnál élvezett fizetésük után, noha a múlt évi július elsején bocsátották el, nem törölték a globális adót. Sőt még erre az esztendőre is előírták. Figyelembe sem vette a pénzügy, hogy ezeknek az embereknek még kenyérre valójuk sincs, hanem, mintha rendes fizetést huznának, megterhelte globális adóval. Most a végrehajtók rajokba lepik el az elcsapott vasutasokat és követelik ez évre is törvénytelenül előírt globális adójukat, azután a fizetés után, amelyet már egy éve nem élveznek. Hiába minden könyörgés, az adóvégrehajtó arra hivatkozik, hogy végrehajtó közeg s csak parancsnak tesz eleget, amikor minden megmozdítható holmijukat elhurcolja. Tehát az elcsapott vasutasok nemcsak egy egész élet munkáját s egyedüli megélhetési lehetőségüket veszítették el, hanem ráadásul még butorikat is elhordatja az állam, azért az adóért, amit kivetni sem lett volna szabad. Az pedig, hogy valamelyes megélhetési lehetőséget biztosítson ez emberek számára, egyetlen feltevő tényezőnek sem jut eszébe.

nek sikerére a legjellemzőbb volt, hogy habár az eső is szemerkélni kezdett, a király mindvégig: egészen éjjel 12 óráig figyelte nagy élvezettel a különböző csapatok produkcióit. Nagy sikere volt az egyik magyar fiúnak, aki csikós ruhába öltözve, magyar zene hangjaira, eredeti magyar táncot mutatott be.

★

Magyarországot a 250-es számú budapesti Hangya Szövetkezet csapata képviselte. Csupa jókedvű, jólfejtett és nagyon szimpatikus megjelenésű fiú. Kis sátorbátorokkal, közepesen hatalmas árbocon a magyar zászlóval, magyar szemnek olyan látványt adnak, mintha nem is szokványos cserkészszabórozás, hanem valami nagyon komoly előőrsök lennének a világ fiatalságának barátkozásában.

Nagyon meg vannak hatva attól a szívélyes, nem várt fogadtatástól, mely őket az itteni körök részéről érte és amint ők mondják, ez minden kötelező udvariasságot is felülmúl. Manóilescu tábornok az egész Jamboree mindenható parancsnoka naponta többször és mindig személyesen érdeklődött irántuk.

Teával vizionozták a román vezetőség szívélyességét és vendégeiknek kedves meglepetésként valódi tokaji asszortort szolgáltattak fel az ez alkalomra magyar ruhába öltözött cserkészek.

A király látogatása alkalmával hosszasan időzött náluk és barátságosan elbeszélgetett velük. Távozása előtt a magyar delegátus emlékül, Mihály nagyvajdának, az új cserkésznek, mellére tűzte a Magyar Cserkészszövetség zöld színű jelvényét, amit a kis trónörökös nevével írással vizionozott.

Szóval nagy sikerük volt a fiúknak és minden frázistól mentesen megállapíthatjuk, hogy a barátkozás keretében a szokványokon felül emelkedtek.

★

Még egy kedves jelenet: amikor a meghívott sajtó képviselői távozni készültek, három izguló cserkészfiú lépett hozzájuk, hogy megkérjenek, írjunk róluk is valamit. Ők Ismailból jöttek. Nagyszebenbe és 800 kilométeres utat biciklin tettek meg hat nap alatt. Emlékezzünk meg tehát róluk is, mert ez tényleg szép teljesítmény. Biztos, nagyon boldogak lesznek, ha e sorokat olvasni fogják.

Stössel Nándor

Utcai tüntetések a letartóztatott kommunisták mellett

Budapest, július 28.

Az ügyvédség még nem döntött arra nézve, hogy a letartóztatott kommunisták közül a három vezető statáriális bírság elé utalja-e.

Tegnap délután a letartóztatott kommunistákat átkísérték az ügyvédség fogházába.

A letartóztatottak érdekében Budapesten több kisebb tüntetés volt. A Cserbát utcában mintegy hatvan főnyi tömeg a letartóztatottak szabadonbocsátását követelte. A rendőrség elől a tüntetők elmenekültek. Újpest főutcáján 200-300 ember zajosan tüntetett a kommunisták mellett. A rendőrség feloszlatta a csoportosulást és két tüntetőt letartóztatott.

Genfben vagy Lausanneban

Szeptember ötödikén kezdődik az európai gazdasági konferencia

Páris, július 28.

A Lausannei Gazdasági Bizottság elnöke, Bonnet, a mai napon nyilatkozott az újságírók előtt s közölte velük, hogy

az Európai Nemzetközi Gazdasági Konferenciát legnagyobb valószínűség szerint szeptember 5-én tartják meg.

A konferencia helye még nincs megállapítva, de minden valószínűség szerint az vagy Lausanne, vagy Genf lesz.

Ennek a konferenciának két problémát kell megoldania, mondotta az elnök és pedig a valuta-problémát és a gabona értékek revalorizációját.

Tömegesen vonták meg a tartózkodási engedélyt Aradon a külföldiektől

Arad, július 28

Aradon az idegen revíziót a legszigorúbban végrehajtották. Az Aradon élő idegenek harmadik százalékától megvonták a tartózkodási engedélyt, a kiutasítottak száma szintén feltűnően magasra rug.

Hírek

Azok a bizonyos emberi jogok...

Irta: SZELE BÉLA dr.

Romain Rolland, az Emberi Jogok Ligájának elnöke, megint megszólalt. A magyarországi kommunisták ügyében emelte fel szavát és ezek érdekében szólított sorompóba minden olyan szervezetet, mely lelki kapcsolatot tarthat fenn a börtönbe került kommunista vezéreikkel.

Az Emberi Jogok Ligájának a feladata az emberi jogok védelme. Nemes és szép feladat. Valahogy azonban úgy van, hogy ennek a feladatnak a megoldása körül érthetetlen, vagy nagyon is érthető hullámzás észlelhető. Ez a liga mindig csak akkor találja szükségesnek valamelyik állam belső igazságszolgáltatásának ügyébe ütni az orrát, mikor kommunisták megmentéséről van szó. Még nem volt eset arra, hogy más világnézetet valló politikai üldözöttek érdekében Romain Rolland és társai megmozdultak volna. Mikor Magyarországon a vörös terror gyilkos pribékjei végezték véres munkájukat, Romain Rolland ur meg sem moccant. A magyar polgári osztályt lehetett halomra gyilkolni, az nem indította feljajdulásra az emberi jogok bajnokait. Mikor az utód-államok kisebbségeit bebörtönözték és a népjogokért harcolók súlyos üldöztetéseket szenvedtek, akkor Romain Rolland ur meglapult és nem hallatta hangját. Mikor Oroszországban egész tömegeket hurcoltak vérbíróság elé, parasztok és polgárok ezreit vitték vesztőhelyre, mikor a vallás szentelyeit rombolták le galád kezek, akkor az emberi jogok illusztris előcsatárja néma maradt. Furcsa, de így van. Úgy látszik, hogy ember és ember, emberi jogok és emberi jogok között különbség van. A kommunista terrorlegénynek például joga van a vele nem egy nézetű levő polgárokat, parasztokat és munkásokat

Lucy Doraine és Várkonyi Mihály

lemészárolni; a vallástalanság fertőjében tobzódó bolseviknek szabad az Istenhez ragaszkodó embereket üldözni és templomaitól megfosztani: de a jogrend őreinek, a gyilkos és gazemberek bűneit üldöző becsületes törvénynek nem szabad lesújtania az államok belső rendjét, biztonságát és a népek nyugalma veszélyeztető gonosztevőkre, mert azonnal felszisszen az Emberi Jogok Ligája, és kiváló elnöke, Romain Rolland.

Hát ez sehogy sincsen rendjén! Az Emberi Jogok Ligájának nem szabadna ilyen elcsuszásokra vetemednie. Vagy teljesíti a nevében hirdetett nemes feladatot, vagy beáll bübösöket támogató vállalatnak. De tessék nyíltan színtvallani. Ha az emberi jogokért harcol, akkor az emberi jogok elnyomói és a társadalmi rend erőszakos felforgatói mellett ne rendezzen haccacaréit, mikor az igazságszolgáltatás kezére kerülnek, viszont förmedjen fel és tomboljon, mikor a kisebbségi emberek jogait lábbal tiporják, mikor a vallást meggyalázzák, mikor szélsőséges irányzatok érdekében a másodolkozások soraiban véres rendet vágnak a terror béréne.

Romain Rolland és társai vegyék le a cégtáblát és cseréljék fel olyannal, mely az ő munkájuk lényegének megfelelő. A mai cég alatt már nem operálhatnak, mert akik úgy védik az emberi jogokat, mint ők, azoknak szavára sehol sem adnak semmit.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint nyugaton a meleg csökkenése és fokozódó zivatarhajlam várható.

— LEMONDOTT AZ INTERIMÁR BIZOTTSÁG ELNÖKSÉGÉRŐL. Temesvárról jelentik: Lázár Cornél dr., városi interimár bizottsági elnök, akit most a választások alkalmával képviselőnek megválasztottak, lemondott elnökségéről. Lázár Cornél dr.-t eddig Gabor Livius helyettesítette a városban. Hírek szerint az új interimár bizottsági elnök Goitzi Dezső dr., Vajda rokona lesz.

— Egy svájci bank moratóriumot kért. Bernből jelentik: A Banque de Montreaux az idegenforgalom jelenlegi rossz helyzete miatt bajokkal küzd és moratóriumot kért. A bank üzletmenetét Waadt kanton állami bankja vezeti tovább.

— AZ ÉHSÉG MIATT. Aradról jelentik: Bányai Katalin huszéves kolozsvári munkásné, aki néhány hete Aradon tartózkodik, tegnap délelőtt maroszórával megmérgezte magát. Kórházba szállították, ahol azonnal gyomormosást végeztek, majd, amikor a leány magához jött, elmondotta, hogy azért lett öngyilkos, mert hosszú idő óta munkanélkül van és nem bírja az éhezéseket. Állapota nem veszélyes.

— LETÖRT BALKARJÁT KÉZBENFOGVA, INDULT A KÓRHÁZBA. Dicsőszentmártonból jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt a Farkas-féle vízimalom gyapjufeszülőjében. Majláth András, kibédi székely segédmunkást, aki hosszabb idő óta áll a gyár szolgálatában, eddig ismeretlen módon elkapta az egyik gépszij, s az üzemben levő gép oly szerencsétlenül törte a balkarját, hogy az könyökön felül leszakadva a földre hullt. A szívszékely rettenetes fájdalomában felordított, majd felvette a földről a lehullott balkarját s indult kifelé. Az óriási vérvesztés miatt azonban csak pár lépést tehetett s aztán eszméletlenül összeesett. Azonnal kórházba szállították, hol életbenmaradását valószínűnek tartják.

— MEGÖLTÉK ÉS KIRABOLTAK EGY SZÁSZ GAZDÁT. Segesvárról jelentik, hogy Baráthelyi községben Mechel József szász gazdát ismeretlen tettesek a lakásán fejével megölték és 86 ezer lej készpénzt és más értékeket, melyek szobájában szekrényében voltak, elraboltak.

— A MAGYAR CSERKÉSEK ATUTAZTAK CSIKSZEREDÁN. Csikszeredából jelentik: A Magyar Cserkész Szövetség által a romániai táborozásra Szebenbe küldött 250. számú Hunga cserkész csapat szerdán délután utazott Tuszádfürdőről Csikszeredán át Marosvásárhelyre. A 27 tagból álló csapat érkezéséről már jóelőre értesült a város közönsége, s a fél négyes vonathoz minden épkézláb ember kiment. Ünneplés fogadtatásra nem volt idő. A vonat keveset állott, de a néhány percet is kihasználták a csikszeredaiak s óriási virágcsokrokkal halmozták el a magyar cserkészeket. Dr. Kemény Ödön Magyar Cserkész Szövetségi elnök köszöntötte meg a nem várt kedvességet s viszonzásként megmutatták az összegyűlt székelyeknek azt a magyar lobogót, amely alatt nagyszebeni táborozásukat lefolytatták.

— Pálosrendi kolostor épül a Gellérthegyen. Budapestről jelentik: A közmunka tanácsból engedélyt kért arra, hogy a Gellérthegyen a sziklatemplom mellett az ősi magyar Pálosrend kolostorát építhessék fel. A tanács megadta az engedélyt.

— FODRÁSZOK KONGRESSZUSA. Az erdélyi borbélyszövetség szeptember 11-én és 12-én Marosvásárhelyen borotváló és hajvágó versennyel egybekötött országos kongresszust tart.

A híres történelmi film hangos változatában!

— CSEMPÉSEK ÉS JÁRÓRÖK HARCA A MAGYAR-OSZTRAK HATÁRON. Sopronból jelentik: Egy husztagu csempészbanda, mely húst és más élelmiszereket akart magyar területre Ausztriába csempészni, osztrák járőrökkel találta magát szemben. A csempészek sortűzest adtak le, mire az egész járőrscapat elmenekült.

— GRETA GARBO VISSZAVONUL. New-yorkból jelentik: Greta Garbo e hó 30-án szülőhazájába, Svédországba utazik. Azt hiszik, hogy a híres mozicsillag egészen visszavonul a filmtől.

— LELOPTAK A RENDŐRSÉG FEJE FELETT A GÁZLÁMPÁKAT. Dicsőszentmártonból jelentik: A dicsői rendőrség a városháza épületének földszintjén van elhelyezve, míg az emeleten és a földszint másik szárnyán a primaria irodái foglalnak helyet. Az emeleti lépcső a rendőrszoba mellett vezet s így annál különösebb az interimár bizottság tegnapi jelentése, melyben tudomására hozza a rendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek lelopták az emeleti irodák gázlámpáit. A rendőrség az órszoba mellett lopott tárgyakkal megrakodott tettes kézrekerítésére erőlyes nyomozást vezetett be.

— Labdarugójátékosok autószerencsétlensége. A Prága és Podjebrad közötti országúton egy teherautó előzés közben nekiszaladt egy másik teherautónak, amelyen 18 labdarugó játékos ült. A játékosokat szállító autó felborult és valamennyien megsebesültek, köztük nyolcan súlyosan.

— NEMZETI TEMETÉST KAP MANUEL KIRÁLY. Lisszabonból jelentik, hogy Manuel exkirályt augusztus 2-án, mint a nemzet halottját temették el a portugál kormány.

— KIRÁNDULÁS A CSUKÁSRA. A Brassói Turistaegyesület kirándulást rendez a Csukásra (1958 m.). Indulás vasárnap reggel fél 6 órakor autóbusszal a Bra-tocca-tetőig. Költség 80 lej. Jelentkezni lehet az Európa menetjegyirodában. (Korona épület).

— BENNÉGTEK A TŰZRAKASTÓE MEGGYULT KALIBABAN. Gyergyószentmiklós-ról jelentik: Megdőbbszent szerencsétlenség áldozatául esett Gyergyóban Réth Vencel 51 éves gazda, Albert Balázs 21 éves legénnyel egyetemben. A két ember kiűn dolgozott a mezőn. Ebédidő alatt abbahagyták mindketten a kaszálást, letelepedtek egy kis fakaliba elébe, amely ott volt a közelben és tüzet raktak. Evés után mindketten ledőltek pihenni. A tűz parazsát nem oltották ki és a szél felélénkítette a tüzet, amely rövidesen belekapott a kis faalkotmányba. Rövid időn belül a szomszéd réteken dolgozók látták, hogy itt lángolva lobog valami és ijedten szaladtak oda, hogy megnézzék, mi történt. Addigra azonban már leégett a kis kaliba és a falusiak az üszkölök alól már csak koponyákat, lábszárcsontokat kaparthattak ki. A két gazda, akiket valószínűleg álmukban megölt a füst, teljesen elhamvadtak. Minthogy a csontokból nem lehet megállapítani egyik szerencsétlenség sem a személyazonosságát, közös koporsóba helyezik földi maradványukat és úgy temetik el őket. Réth Vencelnek négy árva maradt.

— A sziklarobbantás rekordja az olasz márványiparban. Carrarából jelentik: Az Apuani-havasok Tecchione nevű 900 méteres csúcsát 200 métermázsra puska-porból készült aknával felrobbantották és ezzel a művelettel 300.000 köbméter fehérmárványt tettek szabaddá. Hasonló méretű sziklarobbantás eddig még nem fordult elő az olasz márványfeldolgozó ipar történetében. A sziklarobbantás látványában gyönyörködött a pistolai és az anconai herceg is.

— MERGES GOMBÁTÓL MEGHALT EGY KISGYERMEK. Csikszeredáról jelentik: Szakács Mihály gyergyóvásári gazda két és fél éves István nevű fiacskája a kerítés mellett játszadozott. A házban foglalatokodó édesanyja egyszer csak a gyermeke keserves nyögésére lett figyelmes. A kis fiút elkéült ábrázattal földön fetrengve találta, egyik kezében vörös színű mérges gomba maradvánnyal. Nyomban fellármázta a szomszédokat, orvosért szaladtak, de mire az megérkezett, a kisfiu irtózató görcsök között kiszvénvedett. A nyomozó hatóságok és az orvos megállapítása szerint a kisfiu veszedelmes hatású mérges gomba felét ette meg s ebbe pusztult bele.

— A KECSKEMÉTI BARACK-KIÁLLÍTÁS. Budapestről jelentik: Szombaton nyílt meg a kecskeméti barackkiállítás, melyen több mint száz kiállító vett részt. A barackfeldolgozás minden formáját — befőzés, konzerv — bemutatták. Külön érdekesség volt a biológiai csarnok, ahol szemléltető tárgyak a barackfa egész életét feltűntették. A kiállításnak nagy sikere volt.

— Kutyák világkongresszusa. Kétlábuk után a négylábuk, a nagykutya után a kiskutya. Kutyák világkongresszusáról van szó, amelyet a minden rangú és rendű ebek, illetve képviselőikben a gazdáik tartanak Firenzében. A kongresszus eszméje a firenzei kutyatenyésztőknek, az aostai herceg védnök-sége alatt álló klubjában vetődött fel. Az elbortató gazdák e szerint ligába tömörülnek, s így védenek meg a kutyák érdekeit az adóval, sintérrel, veszettséggel és egyéb kutyaveszedelmekkel szemben.

SZODOMA és GOMORA

— LABDÁZÁS A TEMETKEZÉSI KÖLTSEGGEK. Csikszeredáról jelentik: Balázs István csikszeredai származású pénzügyi tisztviselőt az impériumváltás után Bácsaba helyezték át. Ez év február 18-án rövid betegeskedés után ott meg is halt. Otília nevű nővére gondoskodott temetéséről. Nagy utánjárás után ez előtt 5 héttel 12 ezer lej temetkezési költségei utalványozott az állam Balázs Oti-

liának azzal, hogy utalványát június 31-ig váltsa be, mert ellenkező esetben elévül. Megkezdődött a pénz utáni hajszája. Az elhalt tisztviselő nővére a csikszeredai pénzügyigazgatósághoz folyamodott, az összeg kifizetéséért. Innen azzal utasították el, hogy csak a bácsái pénzügyigazgatóság fizethet, odaszól az utalvány. Bácsaba utazott. Itt sem fizettek, azzal indokolván eljárásukat, hogy Csikszereda köteles fizetni. Öt hete utazik a szerencsétlen asszony Bácsa és Csikszereda között. 31-én lejár a határidő. Egészen bizonyos, hogy nem fog addig pénzéhez hozzájutni. Kezdheti előlrol az egészet, mindaddig, amíg a dupláját költi vonatra, bélyegre és hivatalos, meg magánakták készítésére a temetési költségnek.

— MAGYAR MÉRNÖK SIKERE AMERIKÁBAN. Schweitzer Pál mérnök, tü-zérfőhadnagy, a háború négy éve alatt 1920 tavaszán Budapestről kiutazott Amerikába. Mindössze 80 dollárja volt és előbb mint vasesztérgályos, majd Detroitban egy gépgyár Diesel-konstruktőre dolgozott. A Diesel-motorokról irt cik-kei nyomán Pensylvániába a State College tanárának hívták meg. Itt felépítette a világ legtekélyesebb Diesel-laboratóriumát. Három év óta az amerikai haditengerészet hozzáküldi kiképzésre a tengerésziszteket és nála tanulmányozzák a tengeraltjárók gépeit. A légi tanácsadó bizottság Schweitzer módszert használja. Hoover elnök a kongresszusnak tett jelentésében közölte, hogy az Egyesült-Államok tengeri és légi haderejének motorjainál a Schweitzer-féle tangens módszer kerül alkalmazásba...

— BUZGÓLKODOTT-E A MAGYAR PART ELLEN DAVID GYÖRGY DR. A Brassói Lapok július 27-iki számában az udvarhelymegyei választási visszaélésekről beszámoló cikkben meg lett említve, hogy a Magyar Part ellen nagy buzgalmat fejtett ki Dávid Gy. dr. kibédi lelkész is. E tudósításunkra vonatkozólag ma levelet kaptunk Dávid György dr.-tól, aki annak közlésére kér, hogy ő nem dolgozott sem pro, sem kontra, hanem „a legteljesebb passzív rezisztenciával” viselkedett. Mi készséggel helyet adunk nyilatkozatának, de nem hallgathatjuk el, hogy a magyarság nagy küzdelmében passzív rezisztenciát tanusítani legalább is olyan bűn, mint a Magyar Part ellen buzgólnodni.

— DARABOKRA ZUZOTT A CSEPLŐGÉP EGY KILENCÉVES KIS FIUT. Lugosi tudósítónk jelentése: Megrendítő szerencsétlenségnek esett áldozatul tegnap Szapárfalva szörénymegyei községben Kovács Károly földműves László négy kilencéves kis fia, aki a határban folyó cséplésnél apjának akart segíteni. A munkakedvelő ügyes kis fiu a cséplőgép te-téjén vagdosta az etetőbe kerülő kék-kötélét s közben azonban megcsuszott és az etetőbe zuhant, amely a tragikus sor-su kis fiu lábait és alsó testét pillanatok alatt pozdorjává zúzta. A szerencsétlen gyermekem már nem lehetett segíteni, mert mire orvoshoz jutottak vele, elvér-zett és meghalt.

— UTONÁLLÓ BANDÁT AKARTAK SZERVEZNI. Aradról jelentik: Megirta a B. L., hogy Aradon elfogtak egy bető-rőbandát, amely végig fosztogatta Arad és Temesvár összes vaskereskedéseit és csak fegyvereket loptak el. Semsei István a banda tizenkilenc éves tagja, tegnap bevallotta a vizsgálóbíróknak, hogy a lő-szereket azért lopták, mert egy fegyveres utonálló bandát akartak szervezni és fan-tasztikus terveket eszeltek ki, amelyeket ez a banda akart végrehajtani. Egyelőre folyik a többiek kihallgatása.

Szombattól kezdve a Forum Mozgóban

OLIO SASSO

a világ minden nyel-vén a legjobb olajbo-gyó-olajat jelenti!

— EGYKORI HALALOS HÁBORUS EL-
LENSÉGEK EGYÜTTES AKCIÓJA A BÉ-
KEÉRT. Londonból jelentik: Báró Schleicht,
német pilóta, a világháború híres „fekete lo-
vag”-ja és Draper, a vakmerő angol repülő,
akik háboruzongtató háborús bravurjaiért az
„őrült órnagy” címet kapták s a háborúban
egymás életére törtek, együtt világkörüli ut-
ra indulnak és előadásokat tartanak a béké-
ről.

— A fegyverkező Szovjetország.
Egy párizsi lap hosszabb cikkben foglal-
kozik a fegyverkező Szovjetország-
gal és ismerteti a szovjet katonai erővi-
szonyait. Az általános védkötelezettség
Szovjetországban 19 éves kortól
40 éves korig tart. A sorkatonaság ki-
képzése két esztendő, a főiskolát végzet-
teké két hónap. A tényleges szolgálat
öt év. Évente 800.000 újonc kerül sor alá
és kiképzésre. A vörös hadsereg mozgó-
sítható létszáma 16 millió. A gyalogság
70 hadosztályból áll, a lovasság 4 had-
osztályból. A műszaki csapatok létszáma
38 ezred. 2500 hadirepülőgépe, 500 bom-
bavetője van a szovjet hadseregnek,
míg a vörös tengerészet 200 hadihajóval
rendelkezik.

— Berlinben emelkedett a munkanél-
küli száma. Berlinből jelentik: A mun-
kánélküliek száma július első felében
mérsékelten emelkedett. Július 15-én
5.492.000 munkanélküli szerepelt a nyil-
vántartásban, úgyhogy az első félhónap-
ban 16.000-rel emelkedett a statisztika.

— Légszavart leszállította egy ismert
német pilóta karját. Stuttgartból jelen-
tik: Hellmuth Hirth, az ismert német
repülő és repülőmotor-konstruktor hét-
főn este a böllingeni légikikötőben su-
lyos szerencsétlenséget szenvedett. Hirth
éppen egy új repülőmotort próbált ki,
melyet először repülőgéphez fognak beépí-
teni, amikor a légszavart hirtelen működés-
be jött és Hirth egyik alsókarját leszállí-
totta. A repülőt súlyos állapotban
szállították kórházba. Hirth csak annak
köszönheti életbenmaradását, hogy fejé-
vel véletlenül éppen félrehajolt, amikor
a légszavart megindult.

— OLTÁRSZENTELÉS. A tusnádfürdői
római katolikus Oltáregylet július 31-én
délután tartja ünnepélyes keretű között ka-
pánja főoltárának felszentelését, este pedig
nagy szabású táncestélyt a „Három huszár”
termeiben.

★ Egyházközségi közgyűlés. A bras-
sói magyar evangélikus egyházközség f.
hó 31-én, azaz vasárnap délelőtti 11 óra-
kor, istentisztelet végeztével a templom-
ban közgyűlést tart, amelynek tárgya:
az új iskola megépítése.

★ Tudományosan megalapozott fog-
ápolás. Minél erősebb a nyálkaképződés,
annál alaposabban tisztul a száj. Fogke-
fe és víz egyedül nem elegendők. — A
Pebeco-fogpaszta elősegíti a nyálkakép-
ződést, úgy, hogy a legparányibb étel-
maradékok is könnyen eltávolíthatók a
fogak hézagaiból.

— Amikor arcszine fakó, szürkésárga,
és tekintete bágyadt, amikor szomorú,
nyomott hangulat és nehéz álmok
gyötrik, amikor epepangás, gyomorfájás,
felfúvódás és fejfájás kínozzák, olyan-
kor tanácsos néhány napon át reggel éh-
gyomorral 1—1 pohár természetes „Fe-
renc József” keserűvizet inni. Az orvosok
azért rendelik a Ferenc József vizet oly-
gyakran, mert ez sok esetben a rosszul-
lét okát gyorsan megszünteti és az egész
szervezetet felfrissíti. A Ferenc József
keserűvizet gyógyszertárakban, drogériák-
ban és fűszerüzletekben kapható.

— Lipcsei vendégek Brassóban. A lip-
csei Fichte-főiskola erdélyi tanulmány-
utat rendezett. Dr. Günther Wehenkel
vezetése alatt 35 főből álló társaság, ta-
nítók, diákok, kerteskedők stb. közöttük
számos nő is, Brassóban három napot
töltött. Tiszteletükre hangversenyt és
ünnepi összejövetelt rendeztek a bras-
sói szászok. Az utóbbin Zerbes Mihály
a kerületi választmány egyik vezetője a
romániai németiség politikai organizá-
ciójáról tartott tájékoztató előadást.

— A revolveres pásztor. Tegnap ke-
rült a brassói tábla mellett működő
vadászok elé Bukur Flesin előpataki
pásztor, aki ellen szándékos emberölés
kísérlete miatt indult meg az eljárás.
Flesin régóta haragban élt szomszédjával,
Sinu Joannal. Néhány héttel e-
zelőtt ismét összehallgottak és ekkor
Bukur elhatározta, hogy bosszút áll
szomszédján. Elment hát annak lakására
kérdőre vonta, majd mikor az szóra sem
meltáta, dorongot rántott és azzal ne-
ki akart menni Sinunak. A közelben
levő Cioara Vasile azonban kirántotta

azt kezéből és megakadályozta tettében.
Erre Bukur revolvert rántott zsebéből és
rá akart löni haragosára. Ebben a pillá-
natban lépett a szobába Sinu fia, aki ezt
látván, a kezében levő vasvillával Bu-
kur fejére vágott. Ez térdre esett, azon-

ban erejét nem vesztette el és a revol-
verrel most már rálőtt Sinura, akit a
lövés vállán ért. Bukur a csendőrség
letartóztatva és beszállította a brassói
ügyészségre, majd most a vádtanács el-
rendelte fogvatartását.

Spot

Negyvenkilenc állam versenyzői érkeztek eddig Los Angelesbe

Szombaton délután lesz az olimpiász ünnepélyes megnyitása

Los Angeles, július 28.

A mai napig Los Angelesbe 49 nemzet
versenyzői érkeztek meg. Az olimpiász
megnyitása ünnepélyes keretek között
szombaton délután fél három órakor lesz,
amerikai időszámítás szerint. A megnyitó
ünnepségre százezres tömegek felvonulá-
sát várják. A versenyiroda számításai

szerint az érdeklődés olyan nagynak ígér-
kezik a los-angelesi olimpiász iránt, hogy
várható bevételeit körülbelül négy mil-
lió dollárra becsülik.

A stadion pályáin egyébként rendkívül
szorgalmas tréningmunka folyik. Ennek
során máris nagy feltűnést keltettek az
angol futók és a japán uszók.

Az olimpiász nevezései

Los Angeles, július 28

A X. olimpiász atlétikai nevezései a vá-
rakozáson felül sikerültek. Eddig 35
nemzet nevezett be összesen 586 atlétá-
val, ezek között 519 férfi, 67 pedig hölgy
atléta. A legerősebb kontingenst az USA
nevezte be 81 résztvevővel, míg a továb-
biak (államok szerint) a következőké-
ppen oszlanak meg:

Brazília 51, Japán 49, Finnország 44,
Németország 42, Kanada 38, Anglia és
Argentína 31—31, Franciaország 24, Me-
xikó 22, Görögország 19, Svédország 18,
Olaszország 16, Ausztrália, Lengyelor-
szág és Dél-Afrika 12—12, Új-Zéland 11,
Hollandia és Kuba 8—8, Norvégia, Iror-

szág és Magyarország 7—7, India, Cseh-
szlovákia 6—6, Svájc 5, Kína, Honolulu
és Lettország 3—3, Portugália, Dánia és
Esztország 2—2, Ausztria, Ecuador, Phi-
lippina szigetek és Kolumbia 1—1.

Kolping Hargita kombinált Udvarhely.
CSC Csikszereda. A mérkőzés Székelyud-
varhelyen folyt le. Eredmény: 2:0 (0:0).
Bíró Gölner.

↓ A MAGYAR VIZIPÓLÓSOK UJRA
GYŐZTEK AMERIKÁBAN. Losangelesből je-
lentik, hogy a magyar vízipólcsoport Sanfran-
ciskóból visszatérőben újra megmérkőzött az
amerikai válogottal, s azt 9:0 arányban
megverte.

Tamási Áron:

41

ÁBEL A RENGETEGBEN

REGÉNY *

Az egyik szemem ki volt folyva és az
arcán meghasogatva a bőr. Úsmervén őt,
biztosan tudtam, hogy a macska védel-
mére sietett s akkor vágta ki a dögállat
a szemét. Felvettem mingyárt az ölmbe,
hogy a patakra menjek vele, mint Romu-
lusszal. Mire odaértünk, már olyan lett a
bő havazásban, mintha fehér bárányt
vittem volna. Megmostam szépen őt is és
a kicsi ruhámmal beköttem a rossz szem-
t.

Visszafelé már mellettem jött a lábán.
Amikor visszaérkeztem, a ház ajtaja
nyitva volt és Romulust nem láttam se-
hol. De a dögevő madár sem volt a he-
lyén, hanem a macskával együtt eltűnt.

Ezt csak én láttam, mert Bolha semmi-
képpen nem akart bejönni a házba. Ezen
egy szikrát sem csodálkoztam, mert én-
magam is sebesen vágódtam kifelé,
pedig az én szememet nem vágta ki
odabé.

Ahogy a pajta felé mentemben Ro-
mulusz után kajtatam a szememmel,
egyszerre lángot láttam felszállani az
erdő felől. Egyenesen odamentem s hát
Romulusz tüzet rakott egy nagy fa alá,
mely a hópelyheket nagyjából összefog-
dosta odafent.

— A telet akarja-e megsütni? — kér-
deztem.

— Nem őt, hanem eztet a nagy óriás
tyukot.

Odanéztem, ahova mutatott s hát meg-
csufolva fekszik a földön a sas. Fej nél-
kül s az egyik lába nélkül.

— Hát mért csinált sántát belőle? —
kérdeztem.

— Hogy sánta?

— Ugy, hogy az egyik lábát levágta.

— Muszáj voltam levágni, — mondta
Romulusz —, mert bilincset verte a macs-
kára, mint a fene.

— Hát aztán hol van, amit levágott?

— Oda eldobtam félrefelé macskával
együtt.

Hamar felfedeztem a levágott lábát, de
olyan irtózatot nem láttam soha. Mert
ahogy Romulusz mondta, az ádáz sasma-
dár még halottaiban is bilincsen tartot-
ta a macskát. Lehajoltam s ha borzad-
tam is, de megnéztem jól. Térdhajlásban
volt levágva a sas-láb s rajta a mocskos-
színű bőr félpénzekben törekedett meg-
vedleni, mint a bívajok farka száraz idő-
ben. Az istentelen karmok görcsbenjered-

ve fogták derékban a macskát, akinek
tutásra állottak a lábai s a szemét ki-
guvadásra.

Olyan volt az egész, mintha maga a
halál rettentő kinjában pökte volna a le-
bullott levelek közi.

Bucu fejében én is rápetyegtetem, ne-
hogy az igézete megfogjon, aztán Romu-
luss felé láttam, hogy lám ő mit csinál.

— Hát a kutya mért sirta az ágy alól?

— kérdezte, ahogy melléje álltam.

— Azért, mert a jobb szemét kivágta a
sas — feleltem.

— Biztalan nagyon közel találtta menni.

— Közel, mert meg akarta védeni a
macskát, ki jó barátja volt.

Romulusz legyintett, mint aki már so-
kat látott az életben:

— Ha kutyának született valaki, ne
segítse sohase a macskának a bajban!

— Hát mért ne?

— Azért — felelte Romulusz —, mert
olyan dolog nincs, hogy a macska vala-
mikor is segítette volna egy kutyának,
világ eleje óta.

Csakugyan mondott valamit Romulusz,
mert én sem hallottam olyan macskáról,
amelyik a bajbajutott kutyának segítse-
gére futott volna, pedig jól tud futni,

azt láttam elégszer. S nehogy én is macs-
ka-hírébe essem, hamar felajánlkoztam,
mondván:

— Hát én itt mit segítek?

— Nem sokat lehet — mondta Romu-
luss.

— Hát kicsit mit?

— Aztot, hogy vágd le neki még egy
lábát.

Nem szeretek mésszároskodni, de ezt az
egy parancsot örömmel vettem. Kinyi-
tottam a bicskámot, hogy kedves kutyám
neviben az adósságot megfizessem.

Fütyentettem egyet és szólítottam Bol-
hát.

— Minek kell most is kutya? — kér-
dezte Romulusz.

— Azért kell, hogy lássa a földi igaz-
ságságot.

— Az neki nem éri meg egy bolhát.

— Hát?

— Mikor megsüssük, neki is levágunk
jódarabot: az éri meg a sokat.

Ez is helyesnek látszott, de azért nem
mondtam le az én gondolatomról sem.
Fütyenteni akartam még egyszer, de ép-

pen akkor Bolha megérkezett szomorú
fejével. Erre Romulusz is abbahagyta a
tűz istápolását és lenéző mosolygással
nézte, hogy mi lesz. Én a sas mellett áll-
tam, Bolha pedig egyenesen felém tar-
tott. Mielőtt azonban hozzám jött volna
egészen, egyszerre észrevette a sasma-
darat és morogva elhúzódott. Egészen a fa
tövéhez ment, ott megállt és visszafordult.
Odamentem hozzá és megfogtam, mi-
re lefeküdt a földre s bajlított fejét a
két lábára fektette.

— Maradj itt, Bolha fiam, s nézd meg,
hogy a szemed árában én mit művelek —
szólottam hozzá, aztán visszamentem s
hogy mindent jól lásson, feleje fordul-
tam és így szóltam:

— Látod-e, így jár minden láb, amelyik
ki meri vágni a te szemedet!

Feleletül könnyet láttam csorogni a
Bolha megmaradt szeméből, mintha azt
akarta volna mondani, hogy szívesebben
látná azt a lábát két szemmel a helyén,
mint egy szemmel az én kezemben.

Ugy elszomorodtam, hogy nekem is
kijött a könnyem.

— Ne csinálj bögest, kutyával együtt!

— szólt rám Romulusz.

— Hát mit csináljak? — kérdeztem.

— Hozd ide aztot a sást!

Nem tudtam, hogy mit akar ilyen tol-
lason Romulusz a sassal, de odavittem
neki. Hamar megtudtam azonban, mert
egy perc alatt két részre szakasztotta a
szárnyát, aztán nagy kacor-száját s vé-
gül azt, hogy amit ő hoz, még Ádám s
tüzet, a madarat elvette tőlem és az
egyik tűzrakás közepibe beléhelyezte.

— Maga mit csinál?! — kérdeztem meg-
lepődve.

Romulusz szakértelemmel felelte:

— Előbb levétőzteti őtet az egyik tűz,
aztán pedig a másikon pecsenyének meg-
készül.

Akkor már vetkőztette is a tűz, mert a
tollak lángbaborulva égtek. Ugy járt a
becstelen, mint a disznók, amiket először
megpergelnek a szőrtől s aztán jóízűen
megsütnék. De meg is érdemelte, hogy
ugy járjon, mert disznónak éppen elég
disznó volt ő is.

Ebben a nagy ténykedésben Romulust
is kezdtem megszeretni, ami egy kicsit
időelőtti volt még, mert egy karóval ki-
hengerítette a tűzből a megpergelt mada-
rat s miután futólag megvizsgálta, azt a
rendeletet adta nekem, hogy gyomláljam
meg rögtön. Elismerem, hogy erre nagy
szükség volt, mert a kemény tollak mind
megmaradtak fekete törzshökökben s
egyik-másik még üszkösen piroslott,
mintha nem is sasmadarat látnék, ha-
nem egy mesebevaló óriási sündisznót.

Nem volt mit tenni, melléje térdeltem,
hogy munkához lássak. Elsőnek kiválasz-
tottam egy nagyobbacska törzshököt, de
alig fogtam meg, bé is szoptam helyből
az ujjamat, mert erősen elégette. Az 1.

ten azonban nem hagyja el a megszorult
embert, mert most ő kisegített egy jó
gondlattal. Hamar felugrottam és futni
kezdem a ház felé.

— Hé, hova elbolondulsz?! — kiáltott
utánam Romulusz.

— Jövök mingyárt — feleltem vissza.
Jöttem is rögtön, mint a sebes szél, de
nem úgy, ahogy mentem, hanem egy
harapófógóval. Mikor Romulusz látta, hogy
visszatérdepelek előbbi helyemre és a ha-
rapófógóval kezdem sikeresen luzigálni
a törzshököket, nemcsak megbocsátott ne-
kem, hanem kacagni is kezdett.

— Ugy kihuzod, mint a szeget! —
mondta és még jobban kacagott.

Nem telt belé egy negyedóra s úgy ki-
gyomláltam az egészet, hogy a szakács-
nék rózsát hozhattak volna nekem örö-
mükben.

Aztán Romulusz felbontotta a megpu-
colt sas-madarat, darabokra vágta és
kettőnk között elosztotta. Ez az elosztás
olyan volt, hogy nekem adott egy cubá-
kot, a farka körüli részt félretette Bolhá-
nak, a többit pedig mind a magának
nyilvánította. (utatása következik)

Nyíltér*)

Tudomásunkra jutott, hogy Lichten-
stein Áron volt pénzbeszedőnk, aki már
több mint egy éve többszöri szabályta-
lanság elkövetése és hitlen kezelés mi-
att el van tőlünk bocsátva, egyes helyen
kém mindig mint intézetünk megbí-
zottja tünteti fel magát.

Kériük a n. é. közönséget, szívesked-
jék tudomásul venni, hogy ő intézetünk
részére adomásánvont nem fogadhat el.

Az ikoldi iparos jesiva elnöksége.

E rovatban közöltekért nem vállal felelőssé-
get a szerkesztőség.

BUTORAINK

MINŐSÉGE

ARAINK OLCSÓSÁGA VERSENYEN FELÜL ÁLL

Székely és Réti

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ.

BUKAREST. MAROSVÁSÁRHELY

Tudjate-e?
vagy nem, hogy

ROMEO

az Infernal motorbiciklista a halál falával elköltözött a sétatérre, szembe a zenepavilonnal. Csak néhány napig van még alkalma megnézni! A világ legnagyobb sport attrakciója. A motorbiciklista, amely 100 kilométeres sebességgel szalad a 6 méter magas falon, akrobata mutatványai szabad kézzel. Mutatványok kezdődnek naponta 6 órakor és minden félórán megismétlődnek, éjjel 12 óráig.

Pályázat.

A brassói autó orth. izr. hitközség előjárósága ezennel pályázatot hirdet egy második kóser-hus árusítási jog bérbeadására. Feltételek a hitk. irodájában (Vár-u. 64) hivatalos órák alatt megtudhatók.

Az Előjáróság.

MA MÁR

MINDENKI OLVASSA AZ

ATHENEUM

68 LEJES REGÉNYEIT!

Eddig megjelentek:

URSULA PARROTT:

Ex-feleség

MÓRICZ ZS:

Forr a bor

FRANCZ WERFEL:

Nápolyi testvérek

BRÓDY LILI:

A Manczi

VICKI BAURA:

Helén doktorkisasszony

SZITNYAI ZOLTÁN:

Nincs feltámadás

FÖLDI MIHÁLY:

Istenországa felé

MAUROIS:

Asszonyok utja

ARNAU:

Halálra ítélem

Ezen könyvek izléses, egész vászonkötésben kerülnek 68.— lejben darabonként és állandóan raktáron vannak a

Brassói Lapok
Könyvosztálya

Brassó, Kapu-utca 56—58 (az udvarban).

★ DR. TOTIS BÉLA, Levelek a fiamhoz. Az ifjúság nemi problémái c. alatt írta meg a mai idők legszenzációsabb és legérdekesebb könyvét. Az orvos, az íróművész minden felkészültségével, lebilincselő módon tárja elénk az ifjúság nemi problémáinak legtitkosabb, legféltettebb kérdéseit. Szinte kínos őszinteséggel rántja le a leplet azokról a hazug és nap-nap után előforduló problémákról, melyeket szeméremből, szerelemből és felelősségtől való irtózástól, vagy az előítélet elől való félelemből nem merünk egymásnak megmondani. Egy kegyetlen reflektor ez a könyv, mely minden sorával, minden szavával önmagunkba és másokba világít. Egy röntgen apparátus ez a könyv, mely átvilágít a testen, a lelken, az agyon, s mintha egy izgalmas filmet néznénk végig, úgy teszi lehetővé, hogy a legkülönbözőbb természetű egyéneket megismerjük. Ára 85 lej. vidékre portóval 95 lej, utánvétellel 105 lej. — Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályában. (be)

— FÖLDI MIHÁLY: KADAR ANNA LELKE c. regénye iránt már megjelenése előtt mindenfelől páratlan volt az érdeklődés, ami nem csoda, mert hiszen ez a merőben új hangot megszólaltató, meglepő meséjű regény a Pen Club világdíjának egyhanguan megszavazott magyar jelöltje. A könyv ára 204 lej, vidékre portó 20 lej. Kapható a Brassói La-

ÚJDONSÁG!

JOSEPH ROTH

HIJOB

c. regénye.

Ára 84 lej

Kapható a
BRASSÓI LAPOK Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56—58 (az udvarban)

ÚJDONSÁG!

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott felzsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapószerű képekben, az életmenny akkora tűzéssel és mélységgel, mint Joseph Roth „HJOB” c. regényében.

Építetők és szerelők figyelmébe!

Fürdő és vízvezeték berendezési tárgyakat raktárhelyezés miatt leszállított áron árusítok.

KERTÉSZ VASCSÖUDVAR

Mit tegyek?

Mit ne tegyek?

Ha szép akarok lenni?

A nő és a férfi kozmetikája

Írta: Dr. MEZEY KÁROLY
kozmetikus bőrosvos

Ára 88.— lej

A TARTALOMJEGYZÉKBől: A szépség ápolása — A bőr szárazsága — A bőr zsírossága — A táplálkozás és anyagcsere — Pattanások — Ráncok — Vitiligo — Szepők — Májfoltok — Anyajegyek — Szemölcsök — Bőrkéregesedés és tyukszem — Libabőrösség — Az orr vörössége — Bőrdaganatok — Hegyek — Kallidok — Fagyás — A kéz, a láb és a hónalj izzadása — Hajhullás — Ösztülés — Alkalmatlan hajszálak — A körömök ápolása — A fogak ápolása — A szem szépsége

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

Egészséges és beteg nők részére egyaránt fontos!

MOST JELENT MEG!

NÉLKÜLÖZHETETLEN!

A női betegségekről

megelőzés — védekezés

EZ A NÉLKÜLÖZHETETLEN MUNKA, KITER AZ ÖSSZES ELŐFORDULHATÓ NŐI BETEGSÉGEKRE!!

Kivonat a tartalomjegyzékből: Ált. ismeretek. — A nemi szervek fertőző betegségei. — Hólyaghurut és vizeletzavarok. — A női folyásról. — A mensesruáció zavarai. — Méh és petefészkek gyulladások. — Hüvely és méheltérési betegségekről. — A méh hátrahajlásairól. — Nemibetegségekről. — A méhrák. — Méhdaganatok. — Az onania. — Has- és hátfájások. — A vizeletről. — Végbélcsomók. — Székrekedés. — Visszértágulások. — A gyermekáldás. — A meddőségről. — Nemi megtartóztatás. — Az elhízásról. — A házasság előtti orvosi vizsgálat stb.

Írta: FÖLDES LAJOS Dr., nőorvos,
a Teleia és az Orsz. Gyermekvédő Liga Szülő és Anyaotthonának v. főorvosa.

Ára 102 lej

Kapható a **Brassói Lapok** Könyvosztályában, Brassó.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

100—150 holdas birtok kereseték megvételre. Brassó, vagy Háromszékmegyében. Sára Aladár, Brassó, Str. Regele Carol 49—57. 18745

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötvé 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

Allást nyer

Elsőrangú szabásznőt keresünk női konfekció műhelyünk vezetésére, azonnali belépésre. Románul is tudók előnyben. „Pompador”, București, Victoriei 14. 18737

Jó megjelenésű, jó írásu kultisztviselők

napidíjjal felvételnek. Írásbeli ajánlatok eddigi működés megjelölésével „B. Z.” jellegre a kiadóra kéretnek

Lakás

Modern kettő, három és négy szobás, komfortos lakások, központi fűtéssel kiadók. Brassó, Str. Iuliu Maniu 61. 18712

2 szoba, hallos, fürdőszobás modern új lakás, kerthasználattal együtt azonnal kiadó. Cím 18760. szám alatt a brassói kiadóban.

Butorozott szobát keresek, esetleg fürdőhasználatra. „Nem feltétlenül központban” jellegre a brassói kiadóba. 18764

Könyvek

Vidám bűvészet, Játékszerkesztés, Művirágkészítés, Különböző csipkefajták, Kosárfonás, Egylámpás rádióvevő, Fotográfunk, Matematikai kísérletek, Bélyeggyűjtés, Magyar bélyegek katalógusa, Régi pénzgyűjtés, Népművészeti gyűjtés A mikroszkópius csodás világa. Vidéki rendeléseknél kérjük a pénzt bélyegekből előre beküldeni plusz 10 lej portóköltsegre. Brassói Lapok Könyvosztálya.

CROKER REGÉNYEI kötetenként csak 35 lej. A falusi szépe, A guruló kő, Jogos büszkeség, A kevély Katalin, Lismoye, A másik, Női diplomata, A szép Neville kisasszony, A vándor madár, Váratlanul. — BENICZKY NÉ BAJZA LENKE regényei szintén csak 35 lej kötetenként. Az áttűtetett virág, Családi hagyomány, A házasság titka, Hercegi korona, Nyomavészett, Rang és pénz, A hegység tündére. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

HASZNOS TUDNIVALÓK, Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet, Gombatermesztés otthon, Kis Természetbúvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó, Növénymegfigyelések, Növénykísérletek, Kísérletek egy cserép-növényről, Állatmegfigyelések, Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyésza Brassói Lapok könyvosztályában.

Grätzer:

Fejtorna

című könyvével. 2500 rejtvényt (megfejtéssel együtt) 50 keresztrejtvényt, 350 elemesport, sakk, optika, hibakép, rejtvény, humor, híres emberek rejtvényei stb. Ára 90.— postai küldéssel 100.— utánvétellel 115.— lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó) Károlykirály-utca 56—58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Beuján Árpád és Bernáth Ernő. — Temesvár, Arad- és Krassószörényvármegyék: Némény Gábor (Temesvár, I. (Str. Lonovici 5) Telefon: 1711.

MEGBIZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dés: Vadász Bogdán (Strada Caragiale No. 5. — Kolozsvár: Neumann Ignác (Str. Dubalarilor 7. volt Timár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagy-szeben: Szigetváry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárada: Szabó László (Strada Constanței 2). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31. Szilágyosmilyó: Helyerin Ernő. — Torda: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25. Központi szervezők pénzfelveteli jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Aki többet tud, az többet keres és könnyebben kap munkát!

Olvassatok jó szakkönyveket!

Építőipari könyvek

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szerkezetek 170
A jelenkor építészatalossága (2 füzet) 2520
Kiszelyi A.: Faipari technológia 109
Littván: Ipari számtan és árkalkuláció 109
Németh: Az ács 115
Némethy: Kőművesmesterség 408
Palotai: A vízvezeték-szerelő 68
Raffay: Faipari szerkezetek 170
Raffay: Faipari kézikönyv 170
Róth J.: Iparosok könyvvezetése 47
Scheumann: A szobafestés technikája 163
Schodits: Építőipari mintalapok 306
Schodits: Épületbefejező munkák 170
Schodits: Lépcsőszerkezetek 646
Sztipán: Tetőfedő és épületbádogos 81
Szuppán: Bádogosok kézikönyve 149
Wagen: Mázolók és szobafestők kézikönyve 136

Autó, aviatika, gépészet

Ford: Életem és működésem 340
Habán-Delmár: Modern motorkerékpár 152
Jaloviczky: Járómotorok 306
Jaloviczky: Tűzgépek (két kötet) 340
Mihály Dénes: Az automobil 258
Mihály Dénes: Motorkerékpárok szerkeze 156

Mihályi Ernő: Autóvezetők, szerelők kézikönyve 204
Mihályi Ernő: Könnyű motorkerékpár 95
Mihályi Ernő: Nehéz motorkerékpár 109
Mihályi Ernő: Autójavítás és javító-műhelyek berendezése 170
Mihályi Ernő: Az autó elektromos berendezése 170
Schähter: A motorek szerkezete és kezelése, (két kötet) 170
Weiner Emil: Autókézikönyv 510
Horváth E.: A repülőmotor szerkezete, működése és üzemzavarai 272
Painlevé: Aviatika 300
Balassa: A cséplőgépek szerkezete és kezelése 306
Balog: A gázgépek 102
Balogh-Sygal: Dieselmotórok szerkezete 78
Balogh-Sygal: Dieselmotórok kezelése és karbantartása 78
Barna: Csavarmenetvágás 119
Beretvás: Szívógázmotorok 136
Bozóky: Lokomobilok szerkezete és kezelése 102
Naszályi: Stabíl gőzkazánok és gőzgépek 291
Örl: Központi fűtés, szellőztetés és melegvízellátás 680
Sávo: A gőzmozdony 278
Sümegi: A tüzelőanyagok okszerűbb kihasználása 109
Weller: A fűtőszerek kézikönyve 136

Postán megrendelhetők a

Brassói Lapok Könyvosztálya

ján. Kérje díjtalanul 44 oldalas szakkönyvjegyzékünket.

A Brassói Lapok nyomdávalatának kiadása és nyomása.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.